

З В І Т

**ректора Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького
ЧЕРЕВКА ОЛЕКСАНДРА ВОЛОДИМИРОВИЧА
про результати діяльності, передбачені контрактом,
за період з 1 січня по 31 грудня 2016 року**

Черкаси – 2016

ВСТУП

Виконуючи обов'язки ректора Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, свою діяльність спрямовую на утвердження університету як багатопрофільного освітнього закладу, який забезпечує потреби регіону у фахівцях з вищою освітою на підставі ліцензії Міністерства освіти і науки України (АЕ № 636099) від 01.04.2015 р.

У 2015/2016 та 2016/2017 навчальних роках освітній процес в університеті забезпечують:

– 8 навчально-наукових інститутів: економіки і права; іноземних мов; історії і філософії; педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва; природничих наук; української філології та соціальних комунікацій; фізики, математики та комп'ютерно-інформаційних систем; фізичної культури, спорту і здоров'я;

– 2 факультети: психологічний; обчислювальної техніки, інтелектуальних та управляючих систем;

– відділ по роботі з іноземними студентами;

– інститут доуніверситетської підготовки і післядипломної освіти;

– кафедра військової підготовки.

Підготовка здійснюється за 31 спеціальністю освітнього ступеня бакалавра, 30 – освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, 27 – освітнього ступеня магістра; освітньо-наукового рівня (ступеня) кандидата наук – за 14 спеціальностями, а наукового рівня (ступеня) доктора наук – 10 спеціальностями.

Упродовж звітнього періоду продовжено запровадження норм Закону України «Про вищу освіту» та інших нормативно-правових актів, що регламентують освітню, науково-дослідну та господарську діяльність університету.

Ученою радою університету від 28.11.2016 р. (протокол № 3) ухвалено нову Стратегію розвитку університету на період 2016–2020 років, у якій

визначено пріоритетні напрями розвитку закладу за нових економічних і соціокультурних умов, закладено підвалини для розбудови дослідницького університету.

Для забезпечення функціонування, розв'язання перспективних завдань розвитку університету та здійснення нагляду за управлінням майном у навчальному закладі створено наглядову раду («Положення про наглядову раду Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького» ухвалено рішенням наглядової ради від 16.02.2016 р., протокол №1; склад наглядової ради затвержено Вченою радою університету від 11.02.2016 р., протокол №4).

Керівництвом університету розроблено та погоджено в МОН Акт узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями) бакалавра, спеціаліста, магістра та ліцензованого обсягу Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 №1151; зміни до Акту затверджено 18.07.2016).

Згідно з нормами Закону України «Про вищу освіту» для організації освітнього процесу, поліпшення кадрового забезпечення, застосування новітніх технологій навчання й удосконалення педагогічної майстерності викладачів, науково-методичного забезпечення відповідної якості, поліпшення практичної підготовки студентів розроблено нові нормативні документи:

1. «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького» (схвалено вченою радою університету від 11.02.2016, протокол №4).

2. «Положення про бізнес-інноваційний центр університету» (затверджено вченою радою університету від 11.02.2016, протокол №4).

3. «Положення про порядок додаткового (повторного) вивчення дисциплін (кредитів ЄКТС) (схвалено вченою радою університету від 05.04.2016, протокол №5, зі змінами від 18.10.2016, протокол №2).

4. «Положення про інтегральну оцінку діяльності науково-педагогічних працівників» (схвалено вченою радою університету від 28.04.2016, протокол №6).

5. «Положення про ректорат Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького» (затверджено вченою радою університету від 06.06.2016, протокол №7).

У 2016 році Черкаський національний університет покращив свої показники у вітчизняних і міжнародних рейтингах. Так, за результатами X-го академічного рейтингу вищих навчальних закладів України «Топ-200 Україна» університет займає 117 місце (у 2015 – 126). Завдяки вагомим досягненням викладачів у науковій сфері університет у рейтингу вищих навчальних закладів за версією Scopus став 21-им в Україні (у 2015 – 22). Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького посів 39-те місце у рейтингу Webometrics за рівнем присутності в інтернет-мережі, піднявшись за півроку на 40 позицій порівняно з 2015 р. і обійшовши за цим показником усі вищі навчальні заклади Черкащини.

Таким чином, незалежні академічні рейтинги засвідчують високий рівень якості освіти, досліджень та інновацій у нашому університеті.

1. У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

З 1 вересня 2016 року забезпечено прийом на навчання за всіма освітніми ступенями (ОКР спеціаліста) за новим переліком спеціальностей (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266, наказом МОН України від 06 листопада 2015 року №1151).

У навчальних планах, які запроваджено з 1 вересня 2016 року, дотримано норму Закону України «Про вищу освіту» щодо можливості

обрання студентом навчальних дисциплін в обсязі не менше як 25% від загальної кількості кредитів. Створено прозорі процедури реалізації студентами права визначати вибіркочу складову своєї програми підготовки.

Розроблено програми підготовки за новими спеціальностями та збільшено частку дослідницької складової в освітніх програмах магістрів.

Запроваджено систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості вищої). З урахуванням європейського та вітчизняного досвіду розроблено власну модель інтегральної оцінки діяльності науково-педагогічних працівників як одного із важливих факторів забезпечення якості освіти.

Усі випускники університету 2016 року отримали документи про вищу освіту державного зразка і додатки до диплому європейського зразка, що відповідає вимогам наказу МОН України від 12.05.2015 № 525.

1.1. Формування контингенту студентів

Станом на 01.10.2016 р. в інститутах і на факультетах університету навчалось 6029 студентів, що більше, ніж рік тому (5628 осіб). За кошти державного бюджету вищу освіту за освітніми ступенями бакалавра, магістра та освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста здобувало 3748 осіб (на 90 осіб більше, ніж у минулому році), за кошти фізичних та юридичних осіб – 2281 студент, що на 311 осіб більше, ніж минулого року.

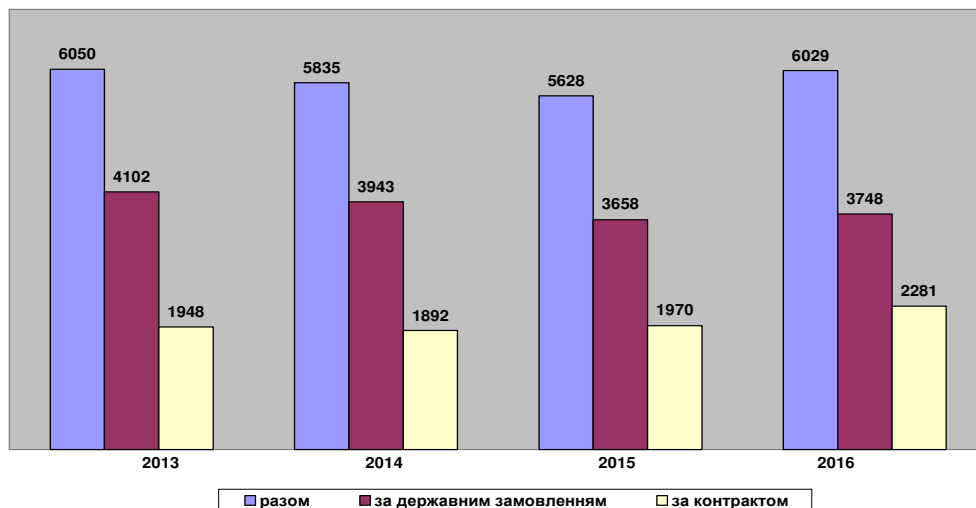

Рис. 1.1. Динаміка змін контингенту здобувачів вищої освіти в університеті.

Порівняно з минулим роком кількість студентів збільшилася на 11,2 %. Збільшення кількості студентів відбулося як за рахунок збільшення кількості осіб, які навчаються за державним замовленням, та і за контрактом (рис. 1.1). Збільшення стосувалося як денної (рис. 1.2), так і заочної (рис. 1.3) форм навчання.

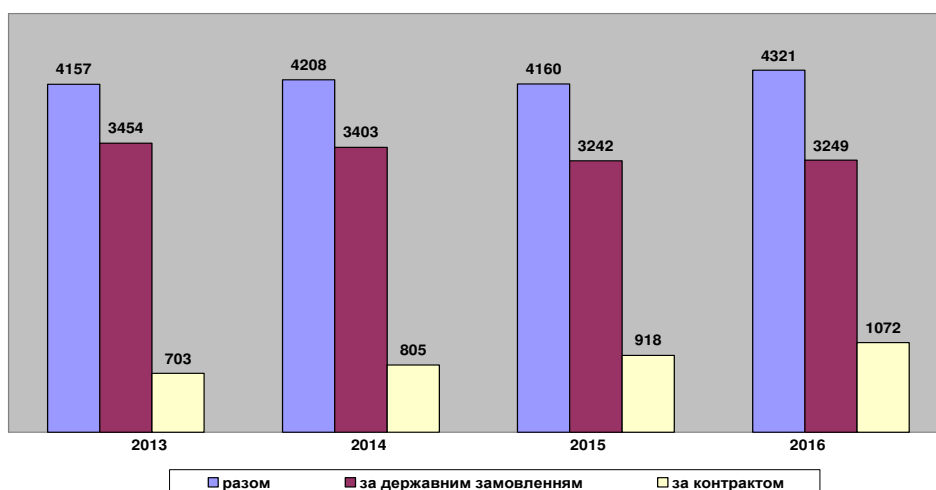

Рис. 1.2. Динаміка змін контингенту здобувачів вищої освіти в університеті (денна форма навчання).

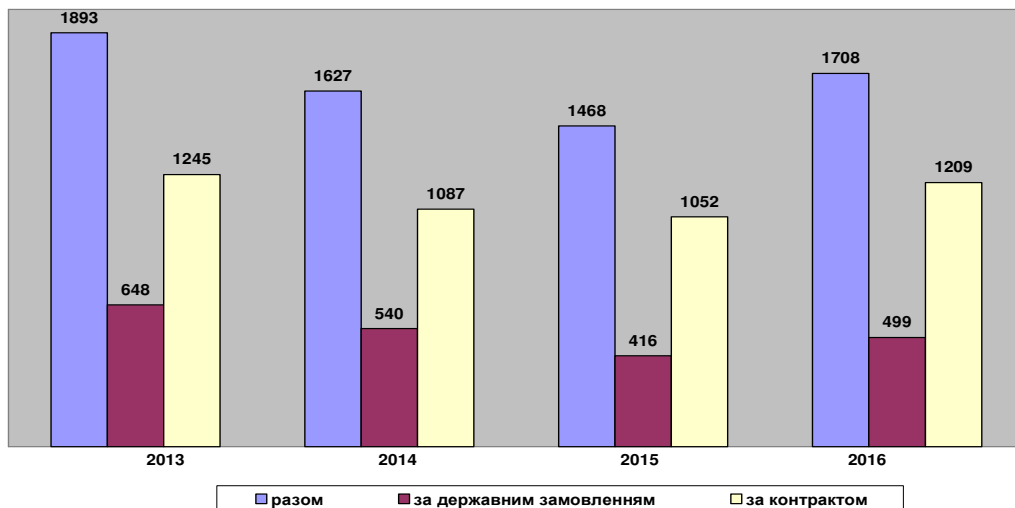

Рис. 1.3. Динаміка змін контингенту здобувачів вищої освіти в університеті (заочна форма навчання).

Кількість здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавра залишилась приблизно на минулорічному рівні – 4632 студенти у 2016 проти 4666 осіб у 2015 (рис. 1.4). При цьому зменшилася частка студентів, які навчаються за державним замовленням, та збільшилася частка осіб, що навчаються за кошти фізичних чи юридичних осіб. Ця тенденція стосується як денної, так і заочної форм навчання.

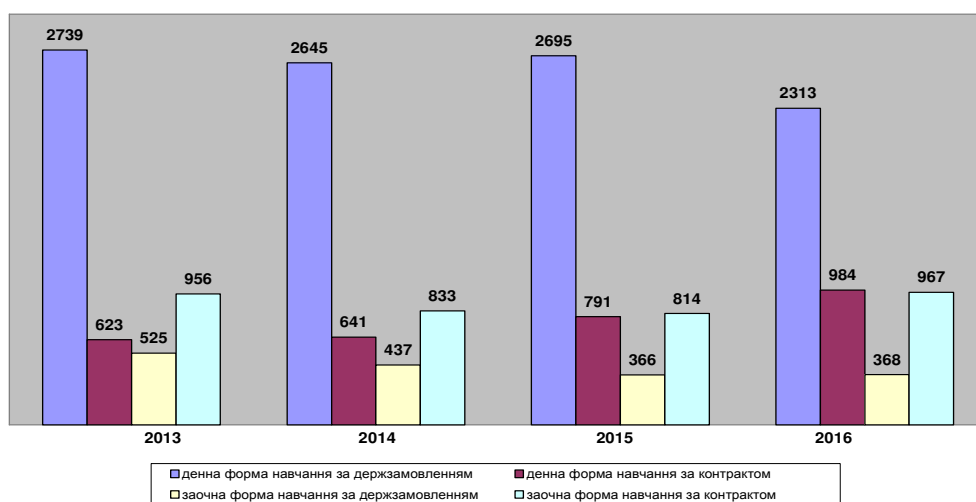

Рис. 1.4. Динаміка змін контингенту здобувачів освітнього ступеня бакалавра.

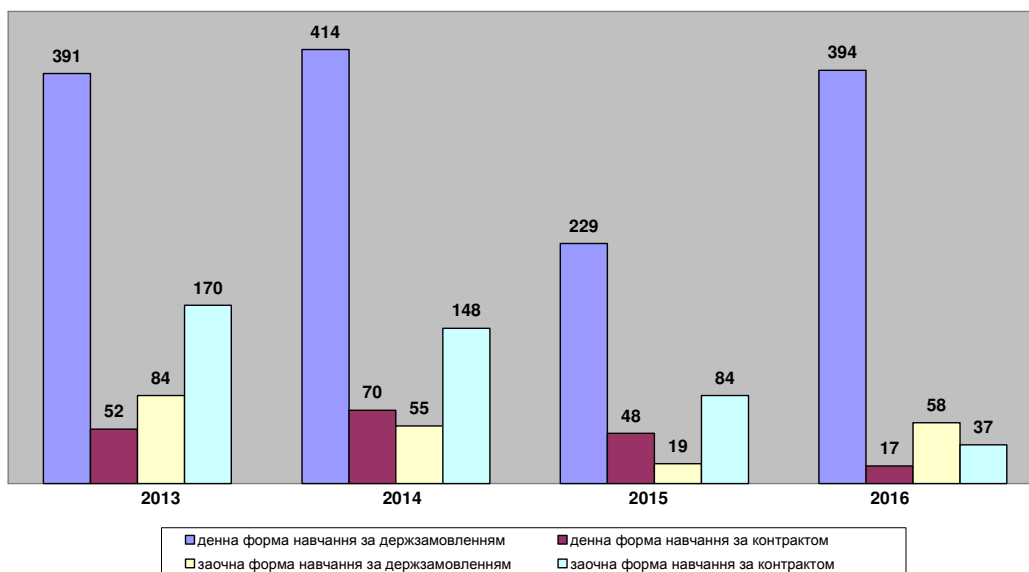

Рис. 1.5. Динаміка змін контингенту здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста.

Кількість здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста суттєво зросла – на 33,2 % (рис. 1.5). Особливо відчутним зростання було за денною формою навчання.

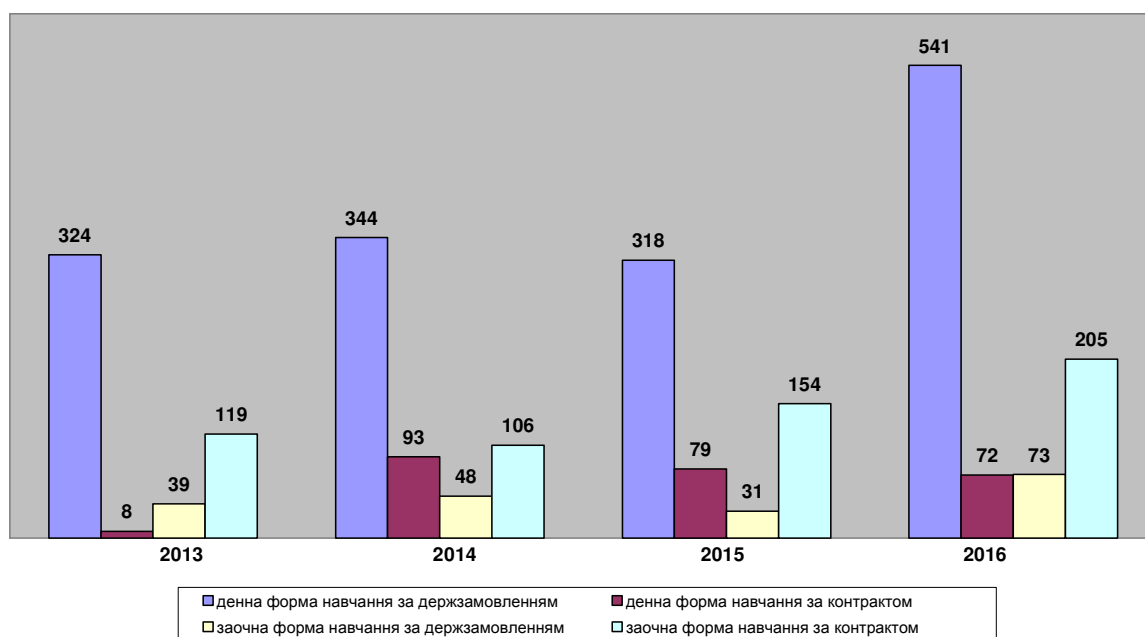

Рис. 1.6. Динаміка змін контингенту здобувачів освітнього ступеня магістра.

Кількість здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра збільшилася на 53,1 % (рис. 1.6). Це відбулося за рахунок збільшення кількості студентів як за денною, так і за заочною формами навчання.

В університеті навчається 170 **студентів-іноземців**, серед них 6 осіб – за денною формою навчання та 164 – за заочною.

Протягом 2016 року в університеті здійснювався комплекс заходів щодо збереження контингенту студентів. У результаті цього кількість відратованих здобувачів вищої освіти скоротилася на 8,3 %. Ця тенденція стосується як денної, так і заочної форм навчання. З університету протягом звітного періоду відратовано 368 студентів (рис. 1.7).

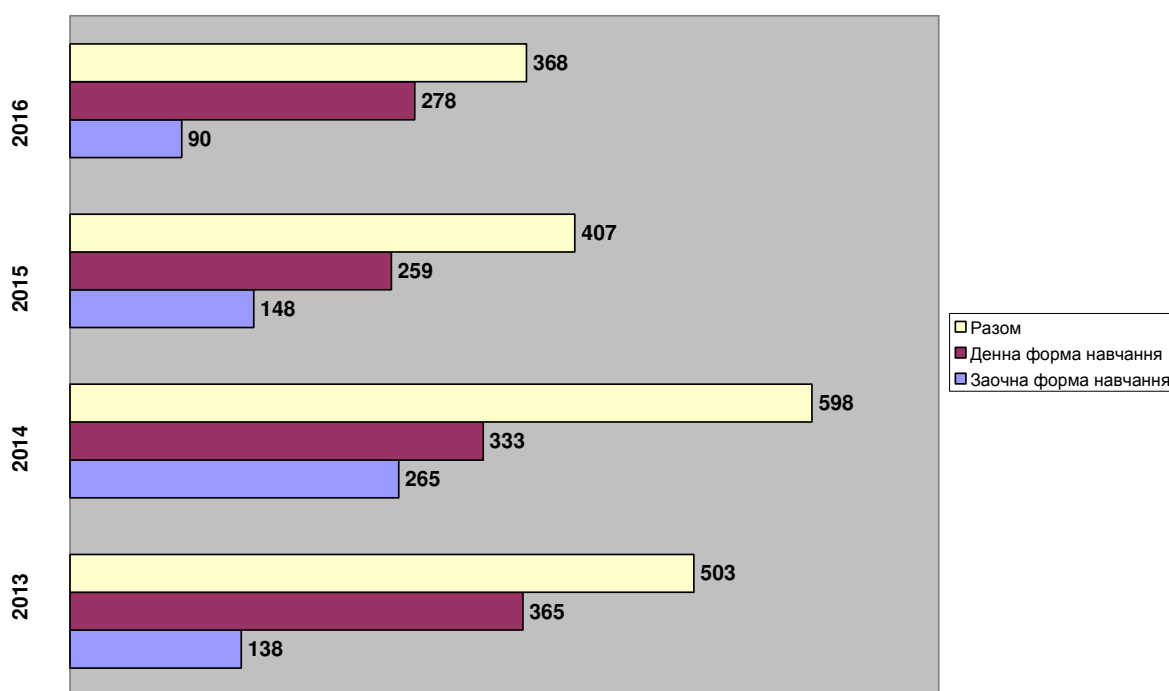

Рис. 1.7. Динаміка показників відратовання студентів за 2013-2016 рр.

Більшість студентів денної форми навчання відратовано за власним бажанням – 76,3 % від загальної кількості відратованих. Значною також була частка відратовань за академічну неуспішність (47%) (рис. 1.8).

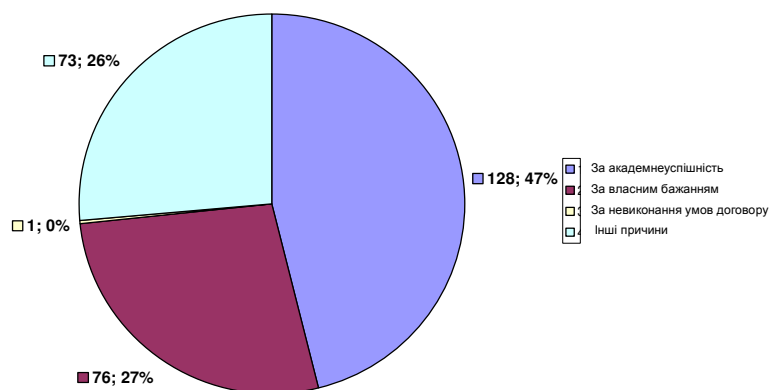

Рис. 1.8. Причини відрахування студентів денної форми навчання.

Серед студентів заочної форми навчання основною причиною відрахування була академічна заборгованість (50,6% від загальної кількості відрахованих) (рис. 1.9).

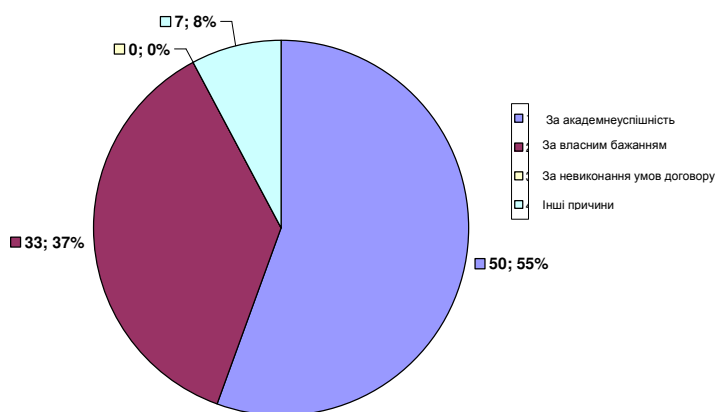

Рис. 1.9. Причини відрахування студентів заочної форми навчання.

1.2. Прийом на навчання і виконання державного замовлення

Вступну кампанію 2016 року проведено на підставі Умов прийому до вищих навчальних закладів України в 2016 році, затверджених наказом МОН

України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та погоджених Міністерством юстиції України 04 листопада 2015 року № 1351/27796; Правил прийому до Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького в 2016 році, затверджених вченою радою університету 14.12.2015 (протокол №3) та інших чинних нормативно-правових документів.

Протягом вступної кампанії 2016 року було забезпечено прозорість, демократичність і відкритість роботи приймальної комісії, дотримання вимог нормативно-правових документів щодо організації прийому та зарахування на навчання, зокрема:

- у встановлені терміни розроблено комплект нормативних документів, що регламентують роботу приймальної комісії;

- на сайті університету розміщено правила прийому, положення про приймальну комісію, склад приймальної комісії, програми вступних випробувань, інформацію про обсяги державного замовлення, вартість навчання, графіки проведення вступних випробувань та інша необхідна інформація;

- систематично проводилася роз'яснювальна робота щодо правил прийому до університету;

- під час проведення вступної кампанії було організовано роботу консультативних телефонів приймальної комісії;

- в університеті було створено консультаційний пункт для реєстрації електронних заяв вступників;

- був забезпечений щоденний особистий прийом громадян головою приймальної комісії, відповідальним секретарем;

- протягом усього періоду вступної кампанії в її роботі брали участь органи студентського самоврядування, були створені умови доступу громадських спостерігачів для контролю за роботою приймальної комісії;

- вчасно оприлюднювалися списки осіб, рекомендованих до зарахування шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному сайті

університету, інформаційних стендах приймальної комісії та через Єдину державну електронну базу з питань освіти.

З метою поліпшення якості вступників, їх профорієнтації, забезпечення високого конкурсу керівництвом університету, приймальною комісією, відбірковими комісіями інститутів (факультетів) протягом року проведена значна та різнопланова робота (виступи на телебаченні, радіо, проведені «Дні відкритих дверей», зустрічі з випускниками у школах та на інших профорієнтаційних заходах, інформація регулярно висвітлювалася на сайті університету).

Прийом заяв і документів для вступників на 1 курс освітнього ступеня бакалавра здійснювався переважно в електронному вигляді. Це дозволило суттєво розвантажити роботу приймальної комісії. Порівняно з 2015 роком збільшилася кількість заяв, поданих в електронному вигляді (63% проти 52%).

Усього вступниками було подано, а приймальною комісією оброблено 10279 заяв, що на 2057 заяв більше проти 2015 року(табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Таблиця порівняння кількості поданих заяв

Освітньо-кваліфікаційний рівень	2015	2016	Різниця
Бакалавр, денна	6013	6555	+542
Бакалавр, заочна	388	137	-251
Бакалавр, на основі диплома молодшого спеціаліста (денна)	281	318	+355
Бакалавр, на основі диплома молодшого спеціаліста (заочна)		318	
Спеціаліст, денна	459	875	+416
Спеціаліст, заочна	240	363	+123
Магістр, денна	556	1105	+549
Магістр, заочна	262	559	+297
На другу вищу освіту, денна	3	3	0
На другу вищу освіту, заочна	20	46	+26
Разом	8222	10279	+2057

Збільшення кількості поданих заяв стосувалося усіх освітніх ступенів. Важливим є зростання кількості поданих заяв за освітнім ступенем бакалавра, адже у 2016 році кількість випускників загальноосвітніх шкіл Черкаської області скоротилася на 6%.

Як і минулого року, найбільшу кількість заяв було подано за галузями:

- право – 438,
- філологія (мова і література англійська) – 376,
- філологія (переклад (германські мови)) – 351,
- психологія (практична психологія) – 303,
- готельно-ресторанна справа – 326.

Найнижчий інтерес серед вступників викликають спеціальності середньої освіти.

Найменшу кількість заяв подано за спеціальностями:

- середня освіта (мова і література (російська)) – 22,
- середня освіта (фізика) – 22,
- філологія (слов'янські мови) – 23,
- середня освіта (математика) – 32,
- середня освіта (образотворче мистецтво) – 32.

Найбільший приріст кількості поданих заяв порівняно з 2015 роком:

- менеджмент – 80%,
- журналістика – 68%,
- фізична культура і спорт – 58%,
- готельно-ресторанна справа – 56%.

Найбільше зменшення кількості поданих заяв у порівнянні з 2015 роком спостерігалось за економічними, фізико-математичними та ІТ спеціальностями:

- економіка підприємства – 58%,
- економічна кібернетика – 59%,
- економічна теорія – 73%,
- фізика – 56%,

- прикладна математика – 46%,
- математика – 43%,
- системний аналіз – 49%,
- комп'ютерні науки та інформаційні технології – 45%.

У 2016 році зарахування на місця державного замовлення за денною формою навчання за освітнім ступенем бакалавра вперше здійснювалося на основі широкого конкурсу по всій країні.

Мінімальна кількість балів, необхідна для зарахування на місця державного замовлення, суттєво відрізнялася за різними спеціальностями – від 176,1 до 106,85 (табл. 1.2).

Найвищий бал для зарахування на місця державного замовлення був за спеціальностями туризм, філологія (переклад) (германські мови), філологія (мова і література англійська). Найнижчий бал за спеціальностями: середня освіта (математика), середня освіта (фізика), середня освіта (українська мова та література).

Таблиця 1.2

**Мінімальна кількість балів, необхідна
для рекомендації до зарахування на місця державного замовлення за
освітнім ступенем бакалавра (денна форма навчання)**

Спеціальність	Кількість балів
Туризм	176,1
Філологія (переклад) (германські мови)	171,95
Філологія (мова і література англійська)	171,75
Публічне управління та адміністрування	169,2
Право	168,05
Філологія (мова і література російська)	165,2
Філологія (українська мова та література)	164,7
Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	164,28
Психологія (психологія)	163,5
Філологія (переклад) (слов'янські мови)	163,0
Інженерія програмного забезпечення	161,9
Журналістика (журналістика)	161,55
Психологія (практична психологія)	161,4

Економіка (економіка підприємства)	161,2
Журналістика (видавнича справа та редагування)	160,85
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	160,55
Біологія	159,05
Облік і оподаткування	156,45
Спеціальна освіта	155,35
Середня освіта (мова і література англійська)	154,7
Прикладна математика	154,7
Середня освіта (історія)	153,4
Комп'ютерні науки та інформаційні технології	153,15
Системний аналіз	152,3
Математика	151,85
Соціальна робота (соціальна робота)	151,25
Хімія	151,1
Екологія	150,2
Початкова освіта	149,1
Середня освіта (мова і література російська)	146,3
Середня освіта (образотворче мистецтво)	145,3
Середня освіта (біологія)	144,4
Фізична культура і спорт	143,75
Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	141,9
Середня освіта (мова і література німецька)	140,6
Фізика та астрономія	139,05
Дошкільна освіта	138,8
Середня освіта (фізичне виховання)	125,7
Середня освіта (хімія)	122,2
Середня освіта (українська мова та література)	117,75
Середня освіта (фізика)	116,55
Середня освіта (математика)	106,85

Обсяги прийому до університету в 2016 році були на 15,1 % більшими, ніж у 2015 році (рис. 1.10). Це стосувалося кількості осіб, які навчаються як за державним замовленням, так і за кошти фізичних, юридичних осіб.

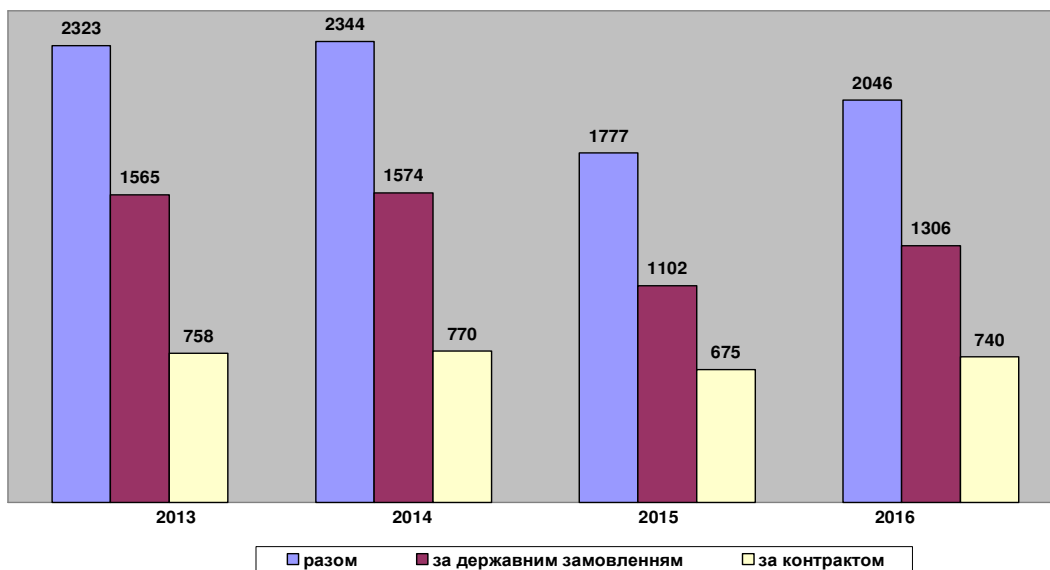

Рис. 1.10. Обсяги прийому до університету.

Тенденція збільшення обсягів прийому на навчання стосувалася як денної (рис. 1.11), так і заочної (рис. 1.12) форм навчання.

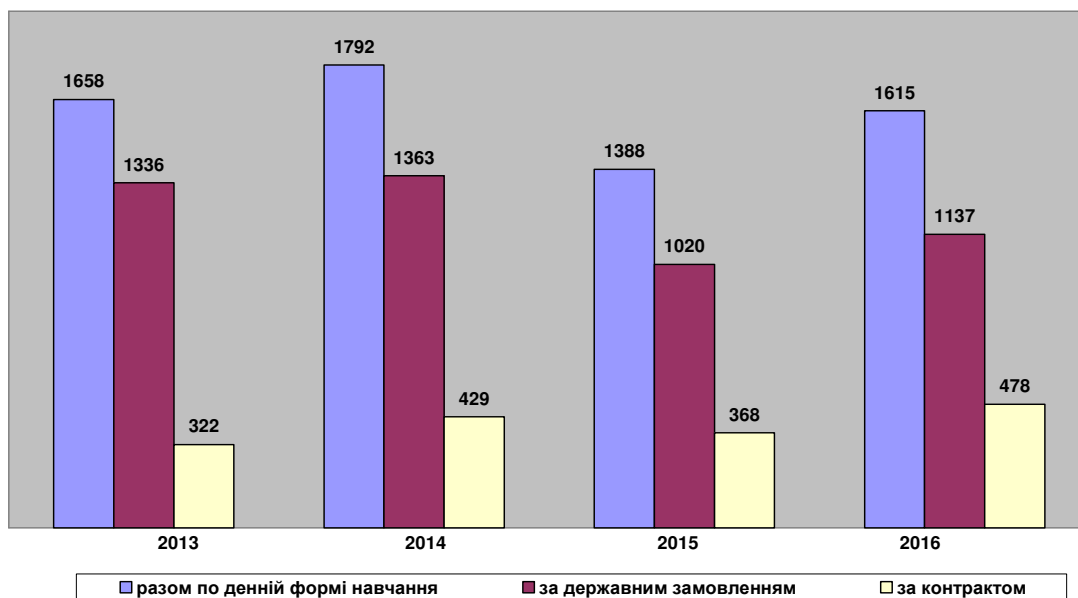

Рис. 1.11. Обсяги прийому за денною формою навчання.

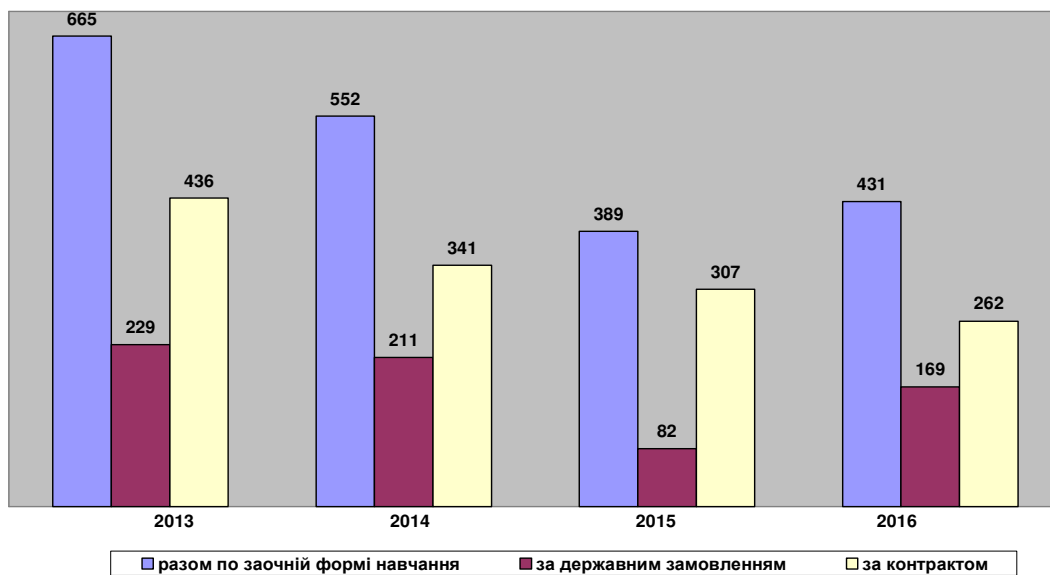

Рис. 1.12. Обсяги прийому за заочною формою навчання.

За освітнім ступенем бакалавра за денною формою навчання спостерігалось скорочення кількості місць державного замовлення та зростання кількості контрактників (рис. 1.13). Загальна кількість зарахованих здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавра у 2016 році була на 16 осіб більшою, ніж у 2015.

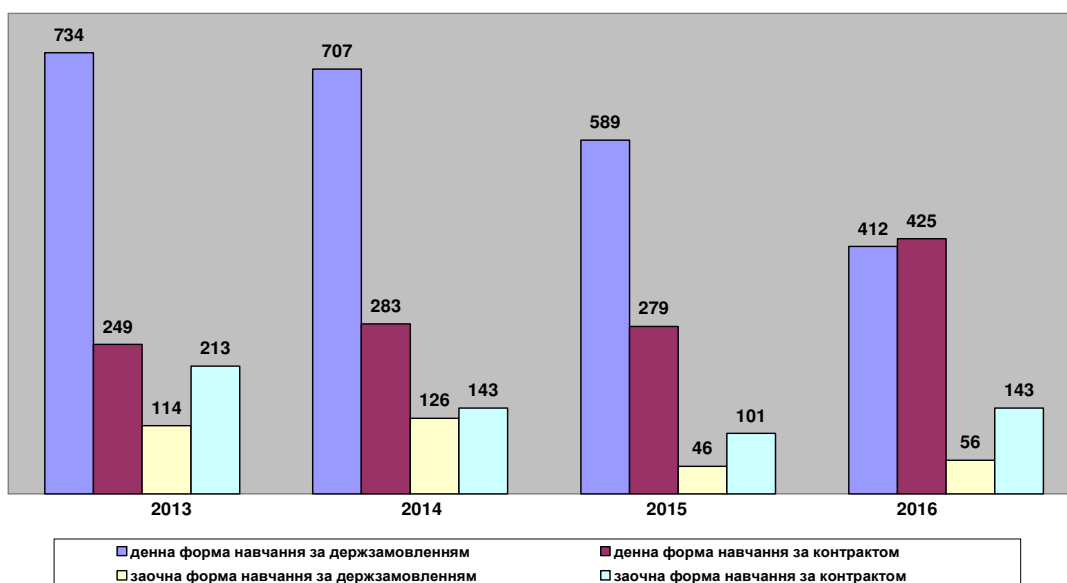

Рис. 1.13. Обсяги прийому на навчання за освітнім ступенем бакалавра.

За освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» спостерігалось збільшення кількості зарахованих студентів з 368 осіб у 2015 до 501 у 2016. Зростання пов'язане перш за все зі збільшенням обсягу випуску за освітнім ступенем бакалавра (рис. 1.14).

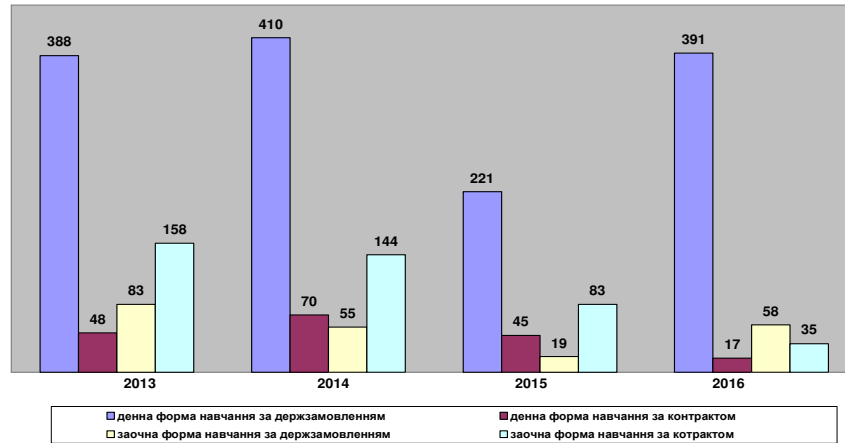

Рис. 1.14. Обсяги прийому на навчання за ОКР «спеціаліст».

Кількість зарахованих здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра у порівнянні з минулим роком зросла на 29,2%. Зростання відбулося найперше за рахунок більшої кількості зарахованих осіб за денною формою навчання (рис. 1.15).

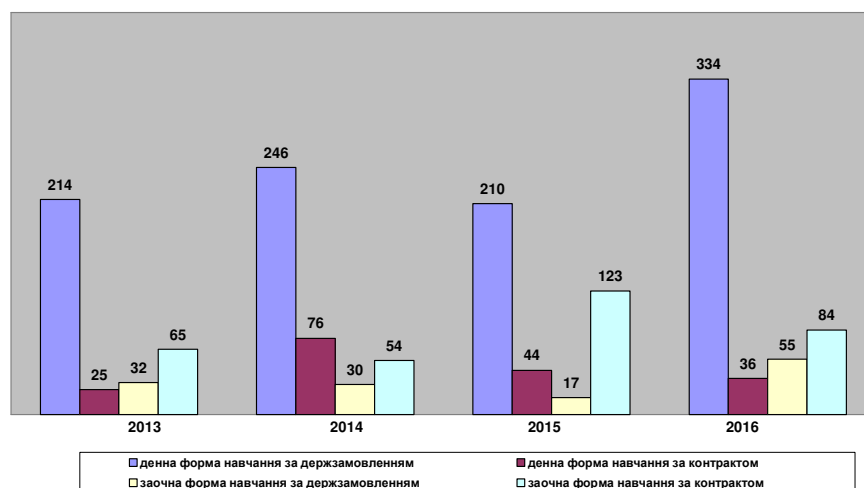

Рис. 1.15. Обсяги прийому на навчання за освітнім ступенем магістра.

Державне замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою, доведених МОН України університету, у 2016 році виконано у повному обсязі.

З метою підготовки до вступної кампанії 2017 року розроблено та 29.11.2016 вченою радою затверджено (протокол №3) Правила прийому до Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького у 2017 році, їх своєчасно оприлюднено на сайті університету. Усі додатки до правил прийому будуть сформовані та завантажені до ЄДЕБО для верифікації у встановлені нормативними документами терміни.

1.3. Моніторинг якості вищої освіти

Питання забезпечення якості освіти постійно перебувало в полі зору ректорату, Вченої ради університету, навчально-наукових інститутів і факультетів.

На засіданні вченої ради університету 11.02.2016 (протокол №4) було обговорено і схвалено Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Основними завданнями системи управління якістю освіти в університеті є: аналіз і перевірка результатів навчання, поліпшення освітніх програм, мотивації співробітників, покращення рівня викладання.

У рамках моніторингу якості освіти в листопаді 2016 року в університеті проведено тестування з англійської мови, яким охоплено усіх студентів 4 курсу денної форми навчання. За результатами тестування встановлено рівень знань, заплановано коригування навчальних планів і навчальних програм щодо вивчення іноземної мови.

Результати підсумкового контролю обговорено на засіданнях вченої ради університету. Так, на засіданні 11.02.2016 (протокол №4) розглянуто питання результатів освітньої діяльності університету в I семестрі 2015/2016

н. р.; на засіданні 23.06.2016 (протокол №8) підведено підсумки освітньої діяльності університету за II семестр 2015/2016 н.р. На засіданні вченої ради 30.08.2016 (протокол №1) сформульовано основні завдання діяльності університету на 2016/2017 н.р. Зокрема, це неухильне дотримання нормативних вимог, насамперед нового Закону України «Про вищу освіту» щодо організації освітнього процесу, поліпшення кадрового забезпечення, застосування новітніх технологій навчання, науково-методичне забезпечення відповідної якості.

Аналіз результатів якості та успішності навчання студентів засвідчують достатній рівень навчальних досягнень (рис. 1.16, 1.17). Успішність навчання перевищує 50%. Водночас викликає занепокоєння зниження якості навчання студентів.

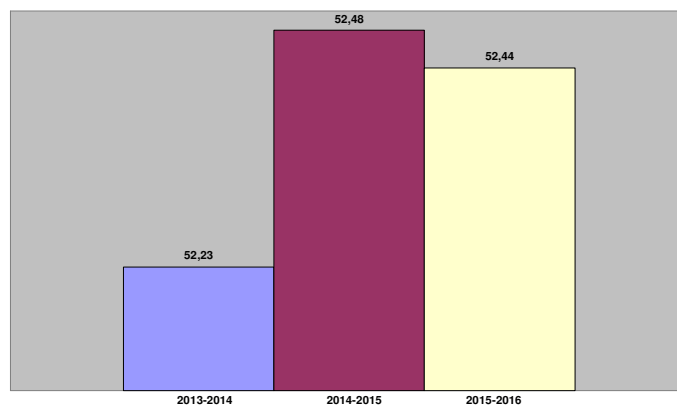

Рис. 1.16. Успішність навчання студентів денної форми за результатами II семестру.

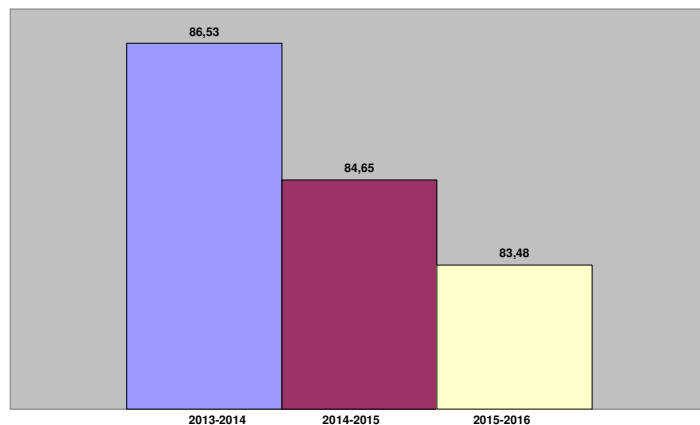

Рис. 1.17. Якість навчання студентів денної форми за результатами II семестру.

Найвища успішність навчання спостерігається в підрозділах: ННІ історії і філософії, ННІ української філології та соціальних комунікацій, ННІ іноземних мов. Найнижча – в ННІ економіки і права та на факультеті обчислювальної техніки, інтелектуальних та управляючих систем.

Найвища якість знань спостерігається в підрозділах: ННІ іноземних мов, ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва, ННІ історії і філософії. Найнижча – в ННІ фізичної культури, спорту і здоров'я та ННІ економіки і права.

Відповідно до плану роботи університету здійснювався моніторинг основних напрямів діяльності структурних підрозділів (освітній процес, науково-дослідна робота, міжнародні зв'язки, іміджева діяльність і виховна робота). Зокрема, у II семестрі 2015/2016 н.р. здійснено перевірку підрозділів: ННІ економіки і права, ННІ фізики, математики та комп'ютерно-інформаційних систем, ННІ фізичної культури, спорту і здоров'я). Результати перевірки розглянуто на засіданнях вченої ради університету (05.04.2016, протокол №5; 11.02.2016, протокол №4; 18.10.2016, протокол №2).

Освітній процес тривав організовано і злагоджено, відповідно до встановленого графіку.

Особливу увагу протягом звітнього періоду приділено якості організації навчального процесу:

- наявності затверджених в установленому порядку навчальних і робочих навчальних планів, графіків навчального процесу, робочих програм з усіх навчальних дисциплін;
- відповідності змісту навчальних планів і робочих програм вимогам стандартів вищої освіти;
- відповідності елементів освітнього процесу (лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять) затвердженим планам і програмам;
- комплектності й достатності навчально-методичного забезпечення дисциплін (методичних вказівок до лабораторних занять, контрольних робіт,

державних екзаменів, курсових робіт і випускних (дипломних) робіт, самостійної роботи);

- достатності, регулярності і рівню організації поточного контролю;
- наявності чітких критеріїв оцінювання знань, умінь, навичок з кожної дисципліни, у тому числі всіх видів практик, курсових робіт тощо.

Значні зусилля спрямовано на забезпечення належного рівня організації семестрових контрольних заходів і атестації здобувачів вищої освіти, прозорості їх проведення, об'єктивності оцінювання знань студентів із залученням тестових методик, письмових екзаменів.

Проводилося регулярне ознайомлення членів трудового колективу і студентів з нормативно-розпорядчими і програмними документами як загальнодержавного рівня, так і з матеріалами локального значення, що мають визначальний характер для діяльності університету: Постановами Кабінету Міністрів України, рішеннями колегій, наказами, розпорядженнями, інструктивними й нормативними листами Міністерства освіти і науки України.

Вчена рада університету, органи громадського, зокрема студентського, самоврядування систематично інформувалися ректором, ректоратом про прийняті управлінські рішення та їх реалізацію.

Нагальними завданнями в освітній діяльності університету є:

- розроблення програм підготовки за новими спеціальностями;
- розроблення процедур визнання результатів навчання, здобутих поза освітнім процесом формальної освіти;
- запровадження інтегральної оцінки діяльності науково-педагогічних працівників як одного із важливих факторів забезпечення якості освіти;
- збільшення частки дослідницького складника в освітніх програмах магістрів;
- створення прозорих процедур реалізації студентом права визначати вибірккову частину своєї програми підготовки.

Особливу увагу варто звернути на такі зовнішні чинники та вжити заходів з мінімізації їх впливу на діяльність університету:

- проблеми фінансування вищої освіти;
- зростання якісної вищої освіти за межами України, зокрема в країнах Центральної та Східної Європи;
- докорінна зміна порядку розміщення державного замовлення за освітнім рівнем (ступенем) бакалавра;
- надмірна пропозиція та недобросовісна конкуренція на ринку освітніх послуг на території України;
- розроблення та запровадження в Україні нових стандартів вищої освіти, а також нових порядків процедур ліцензування та акредитації.

1.4. Акредитація та ліцензування

За звітний період проведено значну роботу з акредитації напрямів підготовки і спеціальностей університету. Зокрема, протягом звітного періоду процедуру акредитації терміном до 2026 року пройшли:

напрями підготовки освітнього ступеня бакалавра:

- 6.040102 Біологія*;
- 6.040201 Математика*;
- 6.030601 Менеджмент;
- 6.010106 Соціальна педагогіка;
- 6.040101 Хімія*;
- 6.040203 Фізика*;
- 6.010201 Фізичне виховання*;

спеціальності ОКР спеціаліста:

- 7.02030302 Мова і література (англійська)*;
- 7.04010201 Біологія*;
- 7.04020101 Математика (за напрямами)*;
- 7.02030302 Мова і література (російська)*;

- 7.01010601 Соціальна педагогіка;
- 7.02030301 Українська мова і література *;
- 7.04020301 Фізика (за напрямками)*;
- 7.01020101 Фізичне виховання*;
- 7.04010101 Хімія*;

освітнього освітнього ступеня магістра:

- 8.02030302 Мова і література (англійська)*;
- 8.04010201 Біологія*;
- 8.04020101 Математика (за напрямками)*;
- 8.18010019 Медіакомунікації;
- 8.02030302 Мова і література (російська)*;
- 8.01010601 Соціальна педагогіка;
- 8.02030301 Українська мова і література*;
- 8.04020301 Фізика (за напрямками)*;
- 8.01020101 Фізичне виховання*;
- 8.04010101 Хімія*;

перепідготовка спеціалістів:

- 7.02030302 Мова і література (англійська)*;
- 7.01010601 Соціальна педагогіка.

Приведено у відповідність до вимог МОН України документацію щодо матеріально-технічної бази університету. Зокрема, складено «Паспорт приміщень Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького». Необхідну інформацію завантажено до Єдиної державної електронної бази у сфері освіти.

2. У СФЕРІ НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Науково-дослідницька діяльність

Наукова діяльність є одним із основних критеріїв визначення рейтингу університетів. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» одним із основних завдань університету є провадження наукової діяльності, формування людського капіталу.

У 2016 р. в університеті працювало 7 спеціалізованих вчених рад із правом прийняття до захисту дисертацій за 12 спеціальностями: на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) історичних наук за 3 спеціальностями (07.00.01, 07.00.02, 07.00.06); на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук за 3 спеціальностями (13.00.01, 13.00.02, 13.00.04); на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) філологічних наук за 1 спеціальністю (10.01.01); на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук за 1 спеціальністю (13.00.06); на здобуття кандидата економічних наук за 2 спеціальностями (08.00.05 та 21.04.02); на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за 1 спеціальністю (03.00.13) і на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за 1 спеціальністю (10.02.01). Дві останні спецради була відкриті у звітному році.

У 2016 р. спеціалізована рада К 73.053.03 змінила свій статус та здобула право приймати до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська література.

Таблиця 2.1.

Чисельність спецрад і спеціальностей у них

Шифр спецрад	2015 р.	2016 р.
Д 73.053.01 Історичні науки	3 спеціальності	3 спеціальності
Д 73.053.02 Педагогічні науки	3 спеціальності	3 спеціальності

Д 73.053.03 Філологічні науки	1 спеціальність	1 спеціальність
Д 73.053.04 Педагогічні науки	1 спеціальність	1 спеціальність
К 73.053.05 Економічні науки	2 спеціальності	2 спеціальності
К 73.053.06 Біологічні науки	-	1 спеціальність
К 73.053.07 Філологічні науки	-	1 спеціальність

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 р., відбувся перехід навчання в аспірантурі/докторантурі на нові спеціальності. Університетом було проліцензовано навчання в аспірантурі за 14 спеціальностями та докторантурі за 10 спеціальностями. Правила постанови кардинально змінили науково-освітній процес навчання в аспірантурі/докторантурі. Виокремимо деякі з них:

- тривалість навчання в аспірантурі – 4 роки, докторантурі – 2 роки;
- освітня складова навчального плану аспіранта передбачає виконання ним циклу загальної та професійної підготовки. Цикл загальної підготовки – це оволодіння знаннями із 5 обов’язкових дисциплін (філософія і культура наукового мислення, іноземна мова, мовна екологія наукового стилю, інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях, інтелектуальна власність). Цикл професійної підготовки – здобуття глибинних знань зі спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

– наукова складова передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації;

– перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

Упродовж звітного періоду докторські дисертації захистили Кучай Олександр Володимирович (13.00.04) та Боєчко Владислав Федорович (07.00.02); кандидатські дисертації захистили 14 осіб, із яких 11 залишилося працювати в університеті.

У 2016 р. науковою діяльністю займалася більшість науково-педагогічних працівників: усі доктори і кандидати наук, аспіранти та докторанти. Вони здійснювали фундаментальні й прикладні дослідження з 85 колективних і 158 індивідуальних тем. Дослідження велися в основному на громадських засадах у другу половину робочого дня.

Науково-педагогічні працівники 43 кафедр зареєстрували 62 теми НДР в Українському інституті науково-технічної та економічної інформації.

У 2016 р. науковці університету проводили дослідження у межах 8 наукових проектів, які виконувались за рахунок держбюджету, що на два більше, ніж минулого року.

У 2016 р. науковці університету отримали 6 патентів на корисну модель:

1. «Спосіб імуномодуляції у осіб, що зазнали хронічного впливу малих доз радіації». Автори: Соколенко В.Л., Боєчко Ф.Ф.

2. «Застосування імунологічних еритроцитарних систем АВ0, Rh та системи Нр для прогнозування порушень стану здоров'я за умов впливу екстремальних факторів середовища». Автори: Соколенко В.Л., Соколенко С.В.

3. «Пристрій для одержання циклічних хронопотенціограм з використанням змінного струму». Автор: Лут О.А., Хомич О.П., Галаган Р.Л., Білий О.В., Біла Л.М.

4. «Спосіб одержання політіоціангідрокінону». Автори: Литвин В.А., Галаган Р.Л.

5. «Спосіб одержання високотемпературних керамічних напівпровідників складу $La_{1-x}R_xBa_2Cu_3O_y$ ». Автори: Шафорост Ю.А., Неділько С.А., Зенькович О.Г., Король Я.Д., Бойко В.І.

6. «Спосіб спектрофотометричного визначення сульфідів в розчинах»
Автори: Запорожець О.А., Погребняк О.С.

Активну наукову діяльність продовжували здійснювати 21 науково-дослідний підрозділ університету. В 2016 році їх кількість збільшилася на 2 підрозділи:

1. Науково-навчальна лабораторія психодіагностики і медичної психології;

2. Науково-консультаційний центр «Освіта і розвиток».

Інформаційним освітнім ресурсом «Освіта.ua» складено консолідований рейтинг вищих навчальних закладів України 2016 року.

У якості вихідних даних для складання консолідованого рейтингу вищих навчальних закладів України використані найбільш авторитетні серед експертів та засобів масової інформації національні та міжнародні рейтинги ВНЗ України: «Топ-200 Україна», «Scopus» та «ВебOMETRICS», кожен з яких використовує різні критерії оцінювання вищих навчальних закладів.

У рейтингу університетів за популярністю в інтернеті Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького посідає 39 місце із 344 ВНЗ України. Рейтинг побудований на алгоритмі, що охоплює три неупереджених і незалежних веб-показники ВНЗ у декількох різних пошукових системах: Google Page Rank, Alexa Traffic Rank, Majestic Seo Referring Domains, Majestic Seo Citation Flow, Majestic Seo Trust Flow. Метою цього вебрейтингу університетів є забезпечення прийнятної популярності рейтингу міжнародних університетів і коледжів, що складається на основі популярності їхніх сайтів. Очікується, що він допомагатиме міжнародним студентам та академічній спільноті зрозуміти,

наскільки популярним є той чи інший університет чи коледж у зарубіжній країні.

Завдяки вагомим досягненням викладачів у науковій сфері Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького у рейтингу вищих навчальних закладів за версією Scopus став 21-им в Україні.

За результатами 10-го академічного рейтингу вищих навчальних закладів України «Топ-200 Україна» Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького займає 117 місце (в 2015 році – 126).

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького входить до Мережі університетів чорноморського регіону – Black sea universities network (BSUN) та Євразійська асоціація університетів – Eurasian university association (EAU).

Додатний індекс цитування Гірша (h) (за даними сайту www.scopus.com) мають 28 викладачів і 1 аспірант університету. Особливою гордістю ЧНУ є здобутки проф. Мінаєва Б.П., який посідає 37 місце серед 100 найбільш цитованих науковців України та 26 місце серед 100 науковців у рейтингу «Фізичні та технічні науки». Довгий час (за винятком останніх даних) до 100 найбільш цитованих науковців України входив і проф. Гусак А.М.

Таблиця 2.2.

Індекс Гірша науковців університету (Scopus)

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Додатний індекс цитування Гірша (h)
1.	Мінаєв Борис Пилипович	29
2.	Гусак Андрій Михайлович	20
3.	Баришніков Гліб Володимирович	13
4.	Мінаєва Валентина Олександрівна	12
5.	Бондарчук Сергій Вікторович	7
6.	Карауш Наталя Миколаївна	5
7.	Запорожець Тетяна Василівна	4
8.	Корнієнко Семен Вікторович	4
9.	Лиля Дмитро Макарович	4
10.	Литвин Валентина Анатоліївна	4

11.	Луценко Галина Василівна	4
12.	Ляшенко Юрій Олексійович	4
13.	Пасічний Микола Олександрович	4
14.	Богатирьов Олександр Олегович	3
15.	Сторожук Надія Вікторівна	3
16.	Бабенко Сергій Віталійович	2
17.	Баришнікова Аліна Тарасівна	2
18.	Денисенко Віктор Сергійович	2
19.	Галаган Ростислав Львович	2
20.	Смалиус Віктор Васильович	2
21.	Фесак Олександр Юрійович	2
22.	Бушин Ігор Миколайович	1
23.	Головня Борис Петрович	1
24.	Коваленко Станіслав Олександрович	1
25.	Король Ярослав Дмитрович	1
26.	Лизогуб Володимир Сергійович	1
27.	Онищенко Борис Олегович	1
28.	Подолян Оксана Миколаївна	1
29.	Погребняк Олег Степанович	1

Понад 60 науковців університету мають індекс цитування в Google Scholar (Google Академія). Це вільна доступна пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій усіх форматів і дисциплін. Індекс Google Scholar включає в себе більшість рецензованих онлайн-журналів Європи та Америки найбільших наукових видавництв.

До десятки найбільш цитованих науковців в Google Scholar входять професори: Б. П. Мінаєв, А. М. Гусак, С. А. Жаботинська, Л. В. Кондрашова, О. О. Селіванова, В. С. Лизогуб, Т. М. Десятов, доценти: В. О. Мінаєва, М. Н. Гаврилюк та к.х.н. Г. В. Баришніков.

За 2016 рік науково-педагогічні працівники нашого університету опублікували: 23 монографії, 11 підручників, 105 навчальних та навчально-методичних посібників (із них 15 з грифом МОН України), 54 методичних рекомендацій та 37 інших науково-публіцистичних видань; 553 статей у наукових виданнях України (з них 415– у фахових виданнях), 110 статей у закордонних виданнях, 606 тез доповідей.

Таблиця 2.3

Динаміка наукових публікацій, монографій

	2014	2015	2016
Статті в наукових виданнях, з них:	747	594	553
фахові	491	421	415
Закордонні статті, з них:	163	113	110
статті у виданнях, внесених до наукометричних баз	84	56	246
монографії	31	27	23

Основним науковим періодичним виданням університету є науковий журнал «Вісник Черкаського університету», який видається у 9 серіях (Педагогічні науки, Філологічні науки, Фізико-математичні науки (фізика), Історичні науки, Філософські науки, Біологічні науки, Економічні науки, Хімічні науки, Прикладна математика. Інформатика), з яких 8 серій є фаховими.

Електронні версії випусків Вісника систематично викладаються на сайті НБУ ім. Вернадського, на сайті наукової бібліотеки імені М. Максимовича, відображаються в реферативній базі даних «Україніка наукова» і є доступними для широкого загалу науковців світу. Все це значно підвищує вимоги до якості статей, що приймаються до Вісника.

Завдяки великим зусиллям науковців університету восени 2016 року до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC) (Польща) увійшли сім серій Вісника Черкаського університету та два наукових збірника:

- Серія Біологічні науки (ICV 2015: 54.30);
- Серія Педагогічні науки (ICV 2015: 53.99);
- Серія Фізико-математичні науки (ICV 2015: 53.50);
- Серія Філософія (ICV 2015: 49.60);
- Серія Філологічні науки (ICV 2015: 47.56);
- Серія Економічні науки (ICV 2015: 47.26);

- Серія Історичні науки (ICV 2015: 45.87);
- Мовознавчий вісник (ICV 2015: 42.52);
- Український селянин (ICV 2014: 33.04).

Одна серія Черкаського національного університету перебуває ще на розгляді експертів.

Університет також видає ще два фахові збірники наукових праць:

- щорічник «Літературознавство. Фольклористика. Культурологія»;
- щорічник «Шевченків світ».

За звітний період на базі нашого університету було проведено 62 наукових заходи, з яких: 9 міжнародних конференцій, 12 всеукраїнських конференцій, 19 наукових семінарів, 2 міжвузівських наукових семінари, 15 круглих столів, 3 студентські конференції та 2 інтернет-конференції.

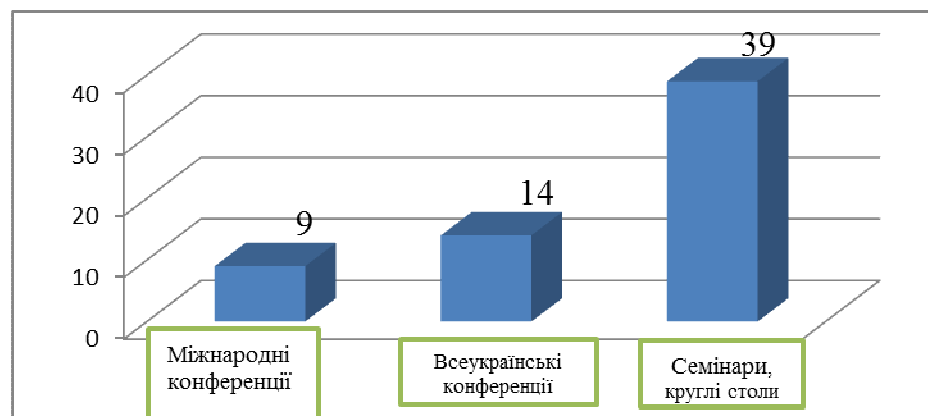

Рис. 2.1. Проведені наукові заходи

Упродовж 2016 р. усіма формами наукової діяльності було охоплено 1513 студентів денної форми навчання (загальна кількість студентів денної форми навчання 4315). Працювало: 59 наукових гуртків, проблемних груп, студентських наукових товариств, клубів за інтересами, клінік, творчих майстерень тощо. Студенти опублікували 4023 наукових праць (самостійно – 3835, у співавторстві з керівником – 188). Захищено 815 кваліфікаційних, 258 дипломних і 232 магістерських робіт.

У Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2015/2016 н. р. 12 студентів університету отримали дипломи переможців.

За підсумками Всеукраїнської студентської олімпіади 2015/2016 навчального року 6 студентів отримали призові місця.

У 2016 році студентам нашого університету виплачувалися такі академічні стипендії:

Президента України – 4 студентам:

1. Водолєєва І. Є. – ННІ економіки і права;
2. Тимчій А. А. – ННІ фізичної культури, спорту і здоров'я;
3. Лавріненко К. В. – ННІ природничих наук;
4. Виноградова І. А. – ННІ історії і філософії.

Протягом 2016 р. в університеті працювало 96 молодих учених (віком до 35 років), із них більша частина – кандидати наук (74 особи). В аспірантурі та докторантурі університету навчаються 85 молодих учених (81 аспірант і 4 докторанти).

У 2016 р. молоді учені університету захистили 6 кандидатських дисертацій і 1 докторську.

Троє молодих учених: викладач Карауш Н. М., доцент Тараненко О. М., викладач Баришніков Г. В. – стипендіати Кабінету Міністрів України.

Викладач Карауш Н. М. готує документи на здобуття премії президії НАН України для молодих учених.

Кандидату хімічних наук Баришнікову Г. В. продовжено наукове стажування в Королівському технологічному інституті на факультеті теоретичної хімії та біології, м. Стокгольм (Швеція), за напрямом молекулярного дизайну біомаркерів для ранньої діагностики хвороби Альцгеймера, за яким він виграв грант за програмою академічної мобільності.

У січні 2016 р. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького став правонаступником державного підприємства «Черкаський центр науки, інновацій та інформатизації», будівля якого була споруджена ще у 1957 р. На його базі рішенням Вченої ради університету з 1 червня 2016 року створено відокремлений підрозділ «Бізнес-інноваційний центр» Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Усе майно, інші матеріальні цінності, грошові кошти державного підприємства ЦНІ в установленому порядку було передано на баланс університету.

Орієнтовна сума надходжень щомісяця становить:

- 1) за оренду приміщень – 51 000 грн, з них
29 000 – оренда та земельний податок,
22 000 – комунальні послуги (без рахунків за тепло)
- 2) відділ інтелектуальної власності – 20 000 грн;
- 3) редакційно-видавничий відділ – (вересень – 53 093 грн , жовтень – 31 557 грн, листопад – 42 100 грн);
- 4) магазин – (вересень – 37 541 грн, жовтень – 25 199 грн, листопад – 27 382 грн).

З 2 листопада 2016 р. редакційний відділ БІЦ працює тільки в режимі ксерокопіювання (у зв'язку з проведенням тендеру на папір та відсутністю матеріалів для нормальної роботи).

Технічне оснащення відділу перебуває у стані застарілості і не витримує навантаження.

Весь прибуток, що залишається, витрачається на придбання витратних матеріалів для роботи редакційно-видавничого відділу (папір, фарба, пластик та інші).

Надходження за передплату журналу «Безпека життєдіяльності Черкащини», який видається Бізнес-інноваційним центром, будуть відомі у січні 2017 року.

Завдання у сфері наукової діяльності на 2017 р.

1. Створити профілі науковців університету в наукометричних базах даних, зокрема в Index Copernicus.
  2. Продовжити реєстрацію наукових видань університету в інших міжнародних наукометричних базах даних.
  3. Підвищити рівень ефективності роботи аспірантури, докторантури.
  4. Розширити мережу спеціальностей на III освітньому рівні.
  5. Забезпечити академічну мобільність викладачів, співробітників за рахунок продовження участі університету у програмі обмінів із закордонними університетами.
  6. Забезпечити виконання плану проведення наукових заходів.
  7. Для підвищення індексу цитування необхідно активізувати партнерські угоди з іншими університетами, розширити спектр спільних досліджень і, відповідно, публікацій в іноземних виданнях для зміцнення наукового іміджу та рівня цитованості.
  8. Спонукаати наукову активність студентів до участі в наукових проектах із державним фінансуванням, у грантах, у міжнародних конференціях.
- Посилити наукову активність студентів, зокрема, їх участь у наукових проектах із державним фінансуванням, у грантах, у міжнародних конференціях тощо.

2.2. Міжнародна діяльність

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького є членом Східноєвропейської Мережі університетів, Мережі Університетів країн Чорноморського регіону, Євразійської Асоціації Університетів та Євразійської асоціації профспілкових організацій університетів.

Співробітництво із закордонними інституціями ведеться за широким спектром проблем навчального, наукового, дослідницького та соціального

напрямів, основними з яких є комплексна співпраця з понад 100 закордонними університетами у межах чинних двосторонніх угод. У 2015-2016 навчальному році укладено міжнародні угоди про співробітництво (4): із Поліським державним університетом, м. Пінськ, Білорусь; Казахським університетом міжнародних відносин і світових мов ім. Абилай хана, Казахстан; Академією імені Яна Длугоша в Ченстохові, Польща; Міжнародним університетом LCC м. Клайпеда, Литва (2016). Перепідписано договори (4) з Університетом Марії Кюрі-Склодовської, м. Люблін, Бакинським слов'янським університетом, Гомельським державним університетом ім. Ф. Скорини, Католицьким університетом ім. Іоана Павла II, м. Люблін (2016). Ратифіковано угоду про участь ЧНУ у Східноєвропейській Мережі Університетів.

За підписаною угодою про співпрацю продовжується участь університету у програмі Подвійний диплом вищої Лінгвістичної школи у м. Ченстохов (Польща).

У розвиток українсько-польських відносин 2 грудня 2016 року було відзначено 15-річчя Полонійського центру. Участь у заході взяли представники польської діаспори у м. Черкасах і представницька делегація польського посольства.

Участь у міжнародних проектах 2014-2016:

1. Трирічний проект «Демократизація управління в Україні 2015-2017 р.р.» очолюваний університетом Альберта, Канада (учасник проекту проф. Жаботинська С. А.);

2. Трирічний проект, спонсорований Євросоюзом Еразмус+ «Криза, конфлікт та критична дипломатія: сприйняття Євросоюзу Україною та Ізраїлем/Палестиною» (учасники проекту проф. Жаботинська С. А., доц. Велівченко В. О.);

3. Проект, що фінансується Федеральним міністерством закордонних справ Німеччини (виконавці доц. Кравченко Т. М., проф. Чабан А. Ю.). Доц. Кравченко Т. М. взяла участь у проекті «Громадянське суспільство

Східного партнерства в діалозі: взаємне сприйняття країн Східного партнерства, Росії та ЄС», що реалізується під керівництвом Інституту політичних наук Технічного університету Дармштадта;

4. Європейський грант 7 рамкової програми EXMONAN розробка та застосування нового методу моделювання дифузійно контрольованих фазових перетворень з 2015. Науковці-фізики Гусак А. М, Запорожець Т. В. та Пасічний М. О.;

6. Польський грант «MAESTRO» розробка моделі взаємної дифузії у двофазних зонах потрійних систем (проф. Гусак А. М. з 2014);

7. Доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Радченко О. М. упродовж місяця проводила наукове дослідження у межах гранту HERMES програми ЄС Еразмус Мундус у Європейському університеті Віадрина Франкфурт, Німеччина. За час перебування проводилися дослідження з теми «Засоби транспортування у Малоросії в енциклопедіях та путівниках Німеччини 19 століття. З Берліну та Відня до Києва. Історія культурних взаємин та передача знань»;

8. Грант за програмою академічної мобільності на проходження наукового стажування в Королівському технологічному інституті, на факультеті теоретичної хімії та біології, м. Стокгольм, Швеція, за напрямом молекулярного дизайну біомаркерів для ранньої діагностики хвороби Альцгеймера отримав к.х.н. Баришніков Г. В.;

9. Спільний польсько-український проект «Інноваційний університет та лідерство. Фаза II: забезпечення якості та інтернаціоналізація», (Варшавський університет). У проекті взяв участь перший проректор Мойсієнко В.М.

Упродовж звітнього періоду науково-педагогічні працівники університету здійснили 94 виїзди за кордон з метою науково-дослідної роботи, стажування, участі у конференціях, симпозіумах, укладання угод із співробітництва.

Активними учасниками цього процесу стали ректор О.В. Черевко, професори В. В. Масненко, Г. І. Мартинова, Л. І. Кавун, Н. М. Ярмоленко, Б.П. Мінаєв, Л. І. Ромащенко, І. І. Кукурудза, Є. М. Кирилюк, С. П. Архипова та доценти І. А. Трубенко, М.О. Пасічний, Т. В. Щербина, Л. В. Корновенко, Г. В. Кочерга, З. В. Шевченко, В. О. Мінаєва, О. М. Радченко, А. М. Прощаликіна, О. О. Тітіка, О. В. Сотула, В. В. Опалько, Л. О. Кібальнік та Л. І. Ромащенко, викладачі Г. В. Баришніков, В. А. Литвин та Н. В. Байдюк.

В університеті регулярно проводяться презентації знаних міжнародних програм академічних обмінів. Упродовж звітнього періоду в університеті викладали або читали лекції: стипендіат Програми Фулбрайта в Україні доктор Ліслі Кауфман, спеціалізація – інклюзивна освіта; професор кафедри соціології університету Макмастера (м. Гамільтон, Канада) Віктор Сацевич; керівник європейського напрямку співпраці університету Хучжоу (Китай) Марія Ястреблянська; завідувач відділення Ієрусаліського Центру психічного здоров'я «Ітанім-Кфар Шауль» Григорій Наумович Подольський; заступник головного редактора журналу «Русское литературное эхо», письменниця, драматург Ася Тепловодська; художник, член правління Об'єднання професійних художників Ізраїлю Аркадій Ізраїлевич Лівшиц; кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри практичного мовознавства, директор Україно-ізраїльського центру освіти, науки і мистецтва Цимбал Наталя Андріївна; професор університету Марії Кюрі-Склодовської (Люблін, Польща) Анджей Спемпнік; пан професор Єжи Гедройця; президент Ротарі-клубу Елжбета Закжевська з Зеленої Гури; проф. Л. Легенхаузен; доктор гуманітарних наук Ева Назарук-Стоцька; стипендіат програми Державного департаменту США імені Фулбрайта стажер Джін Ландбом; Кріс Кавінський; Кеп Хенслі; Мартіном Ройтером; професор Рафал Козубський; Наталія Чабан доцент, Національного центру європейських студій університету Кентебері, м. Крейстчерч, Нова Зеландія; доктор Ганс Герд Рейтер з Франкфуртського університету; спікери Георг Шведт з Інституту міжнародної освіти CIVIC

(The CIVIC-Institute) та Діонісі Ніколов з Інституту міжнародних відносин та проф. Георг Мільбрадт.

З нагоди святкування 15-річчя Полонійного центру університет приймав почесних гостей: Емілію Ясюк – Радника Посла РП з науково-освітньої співпраці, Клаудію Пещох – консула РП, Артура Брацкі – доктора габілітованого Гданьського університету, Марію Сівко – директора Дому Польщі у Києві.

У 2016 році в університеті проведено 9 наукових міжнародних конференцій, міжнародні скайп-конференції, семінари та круглі столи до Дня Європи. Для участі у міжнародних конференціях університет відвідали науковці з Польщі, Казахстану, Білорусі, Німеччини, Болгарії.

Упродовж літніх канікул 20 студентів-педагогів та економістів отримали сертифікати про проходження стажування у Болгарії. Варненський економічний університет запросив молодь ЧНУ на навчання і стажування та забезпечив студентів роботою на Чорноморському узбережжі.

Центр польської мови і культури для польської діаспори та іноземців надав 5 безкоштовних місць для навчання студентів у спеціальних мовних школах для іноземців у вишах Варшави та Торуні. Удосконалювати свої знання поїхали найкращі студенти спеціальності «Переклад» ННІ іноземних мов: Дарина Цимбалиста, Анна Яцишина, Ріта Романишин, Владислав Чудак і Юлія Кулінська. Заняття літньої школи проходили в університеті Миколая Коперніка в місті Торунь.

Студентки науково-навчального інституту іноземних мов Яна Балашова та Єлизавета Побиванець 06-10 лютого 2016 р. взяли участь у екологічному воркшопі від Goethe Institut в Україні. Німецькі та українські тренери впродовж 5 днів навчали молодь з усієї країни стратегіям фандрайзингу, роботи з іноземними грантами та ділилися ідеями екологічних іновацій в країнах ЄС.

У жовтні 2016 року випускник кафедри фізики Владислав Турло захистив дисертацію доктора філософії, Університет Бургундії (м. Діжон, Франція).

У звітному періоді університет був належно представлений на міжнародних виставках і форумах. Так університет отримав:

– відзнаки за участь у Сьомій міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2016»: Почесною грамотою «За плідну організаторську діяльність із забезпечення якості національної освіти» нагороджено ректора, Черевка О. В. Гран-прі в номінації «Лідер міжнародної діяльності» та Сертифікат якості наукових публікацій за 21 місце у Рейтингу вищих навчальних закладів в Україні за версією SciVerse Scopus, диплом «За презентацію досягнень і впровадження педагогічних інновацій у національний освітній простір»;

– нагороди Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2016» – золота медаль у номінації «Інформаційні ІТ-технології у вищому навчальному закладі», почесне звання «Лідер наукової та науково-технічної діяльності»;

– університет став Лауреатом конкурсу з тематичних номінацій «Інноваційні підходи до впровадження медіаосвітніх технологій для підвищення якості освітньої діяльності» у Восьмій Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті», м. Київ.

3. У СФЕРІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Сьогодні студентство, і зокрема студенти Черкаського національного університету, стають безпосередніми учасниками процесів, що мають надзвичайно велике значення для подальшого визначення своєї долі і долі всієї країни.

Ідеологічною платформою для формування виховної системи в університеті є Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді. В основу системи національно-патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючого чинника розвитку

українського суспільства та української політичної нації.

Відповідно до затвердженої Стратегії у 2016 році національно-патріотичне виховання в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького спрямоване на виховання молодшої людини як свідомого громадянина, носія християнських чеснот, охоронця і популяризатора української національної культури, екологічно грамотної людини, з високим рівнем політичної та правової культури, доброго сім'янина, добродія і захисника країни.

Складовою частиною патріотичного виховання, а в часи воєнної загрози – пріоритетною, є військово-патріотичне виховання, зорієнтоване на формування у молодшої особи готовності до захисту Вітчизни, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу в Збройних Силах України як особливому виді державної служби.

З відкриттям кафедри військової підготовки в університеті підвищився престиж військової служби, а звідси – культивування ставлення до солдата як до захисника вітчизни, героя, про що яскраво свідчать такі заходи, як освячення хоругви Студентської козацької сотні імені Богдана Хмельницького на Університетській площі, щорічна посвята у козаки на Покрову, в День українського козацтва та ін.

Особливого значення в університеті набуло вшанування героїчної боротьби українського народу за державну незалежність. Ось основні заходи, що були організовані і проведені в університеті:

- «круглий стіл» з учасниками Помаранчевої революції та Революції Гідності, фотовиставка «Україна — територія гідності і свободи»;
- тематична фотовиставка «Опір геноциду на Черкащині» ННІ історії і філософії;
- концерт-вітання «Від Перемоги до Перемоги» до Дня пам'яті та примирення;
- круглий стіл «Крим і Україна: історія, сьогодення, перспектива» за участю представника Меджлісу кримськотатарського народу Сінавера

Кадрова та випускника-історика 2004 року – легендарного Олексія Нікіфорова до Дня депортації 1944 року кримських татар;

- презентація збірки поезій «Верните нам наше небо» письменниці, «символу Майдану» Анастасії Дмитрук;

- участь університетської громади у заходах із вшанування героїв Холодного Яру та інші.

Багато заходів з метою виховання поваги та любові до державної мови, національної приналежності проводилися в університеті вперше:

- уперше студенти та викладачі університету на чолі з ректором написали диктант національної гідності;

- уперше в університеті проведено День вишиванки, а потім фотовиставку «Вишиванка – твій генетичний код»;

- уперше майбутні філологи у національному вбранні на університетській площі провели літературний флешмоб з читання вірша Ю. Іздрика «Говори зі мною»;

- уперше біля навчальних корпусів студенти різних інститутів у національному вбранні провели танцювальний флешмоб;

- у національному стилі проведені урочистості з нагоди Дня знань;

- і вже вдруге делегація університету взяла участь у ході в день перепоховання праху Тараса Григоровича Шевченка у Каневі.

З метою культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, доброти, чесності, бережного ставлення до природи проведено ряд акцій добродійного характеру:

- постійна допомога воїнам АТО;

- підтримка пацієнтів Центру дитячої онкології та гематології Черкаського обласного онкологічного диспансеру БФ «Заради дитячої усмішки»;

- акція «Даруй добро» у центрі міста біля Будинку торгівлі;

- благодійний концерт на підтримку студентки ННІ іноземних мов Інги Роцюс;

- благодійна акція в гуртожитку «Намалюй посмішку на дитячому обличчі» на підтримку онкохворих дітей;
- розпис студентами-художниками стін неврологічного відділення Черкаської міської дитячої лікарні у рамках соціального проекту «Я хочу жити у кольоровому світі»;
- благодійна акція «Психотерапевтичне мистецтво у лікувальних закладах»;
- благодійна гра між командами КВК університету на підтримку студентки інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Інни Кутової, яка постраждала внаслідок ДТП у Каневі;
- благодійна акція «Принеси макулатуру — врятуй життя дитині» на допомогу онкохворим дітям;
- виступ команди КВН «Колоритні» у обласному дитячому онкогематологічному відділенні у рамках постійно діючого добродійного проекту «Віддай людині крихітку себе»;
- участь в акції «Ранець доброти»;
- реалізація волонтерського проекту в ЧМГО «Школа Віра», спрямований на соціалізацію дітей і молоді з особливими потребами;
- збір книжок у рамках проекту «Книжки для сільських бібліотек»;
- прибирання міського парку «Сосновий Бір», прибережної зони Дніпра («Врятуй Дніпро від сміття»), території та будиночків університетської навчально-наукової бази «Сокирно».

До новорічних та різдвяних свят:

- показ лялькової вистави «Червона шапочка» для онкохворих дітей онкологічного відділення Черкаського облдиспансеру;
- збір художньої літератури для школярів Лисичанської ЗОШ I-II ступенів № 24 Луганської області;
- збір української художньої літератури (казки) для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку для дитячого відділення Черкаського обласного онкодиспансеру;

– збір коштів на подарунки для дітей учасників АТО.

А також виступ народного самодіяльного ансамблю танцю «Черкащанка» з двогодинною концертною програмою перед воїнами АТО на сході країни.

З вересня 2016 року університетська родина взяла під опіку студентів-учасників АТО та студентів-синів загиблих АТОвців. Систематично проводяться зустрічі з керівництвом університету, у ході яких вирішується ряд важливих питань: безкоштовне проживання у гуртожитках університету, навчання на місцях держзамовлення, надання матеріальної допомоги.

Незмінними формами позанавчальної виховної роботи є: конкурси, виставки, презентації художніх книг, творів, театралізовані свята, вечори-зустрічі з видатними людьми, урочисті академії, фестивалі, концерти, походи, подорожі, різноманітні обрядові заходи, дискотеки, шоу-програми, гуртки та діяльність колективів художньої самодіяльності.

Значна увага приділяється організації і проведенню загальноуніверситетських заходів для студентської громади: урочистості з нагоди Дня випускника, Дня знань, Дня студента. Організовано і проведено перший мистецький фестиваль «Студентська весна», який зібрав на одній сцені понад 50 талановитих учасників вишу у вокальному, хореографічному та інструментальному жанрах.

Розроблено план заходів для першокурсників, які тільки приєдналися до лав студентства. Це і проведення першої лекції ректором і проректорами університету, Олімпійського уроку, святкування Дня першокурсника в навчально-наукових інститутах, факультетах, екскурсії до Музею історії університету, до Музею українського рушника та інші.

У рамках тижня права були вперше проведені зустрічі з представниками патрульної поліції міста Черкаси, які провели для студентів ознайомлювальний курс щодо захисту себе і своїх прав.

У 2016 році було проведено ряд масових спортивних заходів:

– комплексну спартакіаду університету (9 видів спорту);

- комплексну спартакіаду ННІ фізичної культури, спорту і здоров'я (10 видів спорту);
- спартакіаду серед студентів, які проживають в гуртожитках (7 видів спорту).

За підсумками XII літньої універсиади України серед ВНЗ III – IV рівнів акредитації Черкаський національний університет посів 11 місце серед 128 вишів України, традиційно університет виборов перше місце серед ВНЗ Черкаської області.

Упродовж року було організовано ряд екскурсій для студентів: до сесійного будинку українського парламенту – Верховної Ради України, до VI міжнародного «Книжкового Арсеналу» в м. Київ, до мальовничих міст України – м. Львова та м. Одеси, до столиці українського козацтва м. Чигирин, в урочище Холодний Яр, на Чернечу гору до м. Канева, до Черкаського обласного художнього музею та ін.

Важливий напрям діяльності і студентів, і викладачів університету – просвітництво. Це, передусім, успішний проект, що започаткований викладачами університету, і вже вийшов за межі університету – буккросинг-клуб «Freebook», який спрямований на мотивацію до читання як пріоритетної культурної потреби. За підтримки кафедри видавничої справи, редагування і теорії інформації студенти університету взяли участь у грандіозному проекті «Книга в мандрах» та влаштували для черкасців різдвяні читання казок.

З ініціативи та за підтримки МГО «Книжковий маестро» пройшла низка зустрічей з українськими прозаїками, поетами, митцями літературного пера, зокрема:

- зустріч із Олександром Красюком, перекладачем книг Стівена Кінга, світового «Короля жахів», та Юкою Гавриловою, літературним агентом України;

- зустріч з відомими письменниками Юрієм Іздриком та Іриною Цілик.

У 2016 році в університеті проведено:

- презентацію книги «На ріках вавилонських» військового капелана Андрія Зелінського;
- презентацію першого найповнішого видання творів українського поета, літературознавця та перекладача Михайла Драй-Хмари;
- зустріч із письменником Олександром Михедом та презентацію його динамічного психотрилеру «Астра»;
- презентацію художньої збірки доцента кафедри англійської філології Черкаського національного Олени Кресан «Міст із дитинства в дитинство»;
- зустріч з Нілою Андріївною Підпалою, дружиною відомого українського поета, прозаїка, перекладача Володимира Олексійовича Підпалого;
- зустріч із відомим українським письменником, журналістом, синаптиком Володимиром Лисом і його дружиною, письменницею Надією Гуменюк;
- зустріч з українською поетесою, журналістом Валентиною Давиденко, авторкою відомих книг «Зелена зірка березня», «Нічна вежа», «Флейта Евтерпи», «Казкові світлини» (вірші для дітей), «Білу лампу внесу тобі в ніч»;
- презентацію історичного прозового роману «Полиновий смак волі» Бориса Пономаренка, уродженця Черкащини, народного депутата України двох скликань.

Варто відзначити роль студентських рад університету, інститутів, факультетів, гуртожитків у проведенні цілої низки заходів, які сприяють залученню студентської громади до благодійних акцій.

Серед пріоритетних напрямів роботи студентської ради такі:

- благодійна та добродійна діяльність;
- культурно-масові заходи, що спрямовані на підвищення престижу університету серед студентів;
- участь у наукових студентських конференціях, зустрічах, конкурсах, олімпіадах з навчальних дисциплін, зокрема, студентські з'їзди Української

Асоціації Студентів, конкурс читців поезії, віршів Т. Шевченка та творів про Кобзаря.

За ініціативи студентської ради у Черкаському національному університеті вперше створено фан-клуб футбольної команди «Черкаський Дніпро».

Активно розвивається КВКівський рух:

– команда КВК «Хвилюватися Немає Причин» – переможці ¼ ліги КВК «Сумка». Призери (2 місце) фіналу ліги КВК «Сумка». Переможці фіналу обласної молодіжної ліги КВК;

– команда КВК «Колоритні» призери першого туру Черкаської обласної молодіжної ліги КВК. Володарі Кубку ректора ЧДТУ 2016 року. Призери (3 місце) Черкаської обласної молодіжної ліги КВК та учасники Золотоніської «Ліги сміху»;

– команда КВК навчально-наукового інституту української філології та соціальних комунікацій «Казбет» фіналісти Черкаської обласної ліги КВК.

Особлива увага приділялась виховній роботі в гуртожитках. Було затверджено посадові обов'язки вихователів гуртожитків. Новим форматом заходів стали квартирники художньої самодіяльності студентів у гуртожитках, засідання English Speaking Club, присвячені історії і культурі країн зарубіжжя, а також вітальні та благодійні акції, конкурси, концерти з розважальними програмами. Зокрема, студентські ради гуртожитків організували вітальну акцію до Дня жінок і привітали понад півтисячі викладачів та працівників університету саморобними квітами та листівками, а також свято-конкурс «Нумо, дівчата» аби визначити найвеселішу, найрозумнішу, найталановитішу дівчину та найкращу господиню.

2016 рік став визначним для університету. Черкаський національний святкував своє 95-річчя з дня заснування.

До ювілею університету було проведено ряд заходів, серед яких презентація ювілейного видання – книга про історію Черкаського

національного, фотовиставка «ЧНУ – 95 років: «Шануємо традиції, творимо сьогодні, крокуємо в майбутнє», ювілейне видання студентської газети «Наш національний» та сама урочиста академія у Черкаській обласній філармонії.

Проведено і ряд заходів із вшанування пам'яті Героя Радянського Союзу, ректора О. В. Тканка, серед яких курглий стіл на тему «Педагог, вчений, воїн» та 28-ий щорічний турнір пам'яті «Меморіал О. В. Тканка».

4. У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА ІМІДЖЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Важливим чинником формування іміджу лідера освітньої галузі Черкащини є присутність університету в інформаційному просторі.

Упродовж 2016 року постійно ведеться інформування, анонсування, виготовлення друкованої та графічної продукції з метою популяризації вишу та його діяльності.

Висвітлюються заходи, що проходять у ЧНУ ім. Б. Хмельницького, та події всеукраїнського, міжнародного рівня, у яких беруть участь представники закладу. Ці заходи популяризуються шляхом публікацій у місцевих ЗМІ та на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки України, Черкаської ОДА, Департаменту освіти і науки Черкаської ОДА, у фахових виданнях, а також у соціальних мережах.

Зокрема, місцеві Інтернет-ЗМІ за 2016 рік опублікували близько 2000 статей про роботу університету та про надані навчальним закладом освітні послуги.

Постійно публікувалися інтерв'ю ректора, проректорів в Інтернет-виданнях «Про все», «Вичерпно», «Прочерк», «Нова доба», «Вчасно», «Інфоміст», «Zmi.sk.ua», «Провінція», «Прес-Центр». Опубліковані статті в газетах «Нова доба», «Вечірні Черкаси», а також у фахових виданнях – газетах «Освіта України», «Освіта», журналі «Вища школа». Вийшли друком спецвипуски газети «Освіта» та журналу «Вища школа», присвячені

університету.

Інтерв'ю з ректором транслювалися на ОДТРК «Рось», на обласному радіо. Ректор та науковці університету беруть участь у прес-конференціях, прес-клубах Черкас.

До 95-річчя університету виготовлено серію фільмів «ЧНУ – 95 років», серед яких – і англomовна версія.

Постійно наповнюється і оновлюється сайт університету. Створено та оновлюються понад 200 рубрик і підрубрик сайту. Зокрема, в рубриці «Новини» розміщено понад 800 статей.

Забезпечується інформування щодо діяльності вченої ради, спеціалізованих вчених рад університету, приймальної комісії, ректорату, фінансових, господарських служб університету. Постійно модерується рубрика «Запитай у ректора».

За останнім рейтингом світових університетів за рівнем їхньої присутності в інтернет-мережі (Webometrics) станом на липень 2016 року ЧНУ ім. Богдана Хмельницького посів 39-те місце, піднявшись за півроку на 40 позицій.

Активно проводиться просвітницька діяльність. Підготовлено та проведено 5 фотовиставок: «Україна — територія гідності і свободи», «ЧНУ — 95 років: Шануємо традиції, творимо сьогодні, крокуємо в майбутнє», «Вишиванка — наш генетичний код», «Лицарі України», «Олександр Тканко: педагог, вчений, воїн».

Оновлена експозиція у НК № 1 університету «Гордість університету» (студенти і викладачі).

Виготовлено презентації для азербайджанських студентів.

Випущено буклети ННІ та факультетів, інформаційні плакати до вступної кампанії-2016, «Путівник абітурієнта», блокноти з корисною інформацією для вступників.

Інформацію про ЧНУ ім. Б. Хмельницького розміщено в «Довіднику вищих навчальних закладів України».

Надається методична допомога у популяризації структурних підрозділів університету.

За підсумками обласного конкурсу «Під знаком Меркурій», який проводила Черкаська торгово-промислова палата, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького у номінації «Лідер освіти 2017» отримав звання «Бренд року» – за впізнаваність і динамічний розвиток сучасного класичного університету.

5. У СФЕРІ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

5.1. Штатний розпис. Кадровий потенціал університету

В основу кадрової політики університету покладено принципи стабільності кадрового складу, поєднання професійних здобутків досвідчених науково-педагогічних працівників та ініціативи молодих викладачів, прозорості й демократії управління персоналом, справедливості, рівності й послідовності комплектування штатних посад висококваліфікованими фахівцями відповідно до потреб університету при дотриманні чинного законодавства України про працю і про освіту.

Питання кадрового забезпечення освітньо-виховного процесу постійно перебувають у центрі уваги ректорату і вченої ради університету. Одним із концептуальних шляхів посилення кадрового складу є інтеграція традиційних педагогічних і наукових та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання і наукових досліджень. До концептуальних заходів, спрямованих на удосконалення якісного складу професорсько-викладацького персоналу, включена й успішно реалізується система підготовки та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, розвиток аспірантури та докторантури, відкриття нових спеціальностей тощо.

На початок 2016 року штатна чисельність університету згідно штатного розпису складала 1118,3 ставки, з яких 691,8 ставки утримувалися за рахунок коштів загального фонду, а 426,5 ставки – зі спеціального фонду. Кількість штатних посад науково-педагогічних працівників на той час становило 508,6 одиниці. Упродовж календарного року з об'єктивних причин вносилися відповідні зміни до штатного розкладу і в грудні 2016 року вона склала 1133 одиниці, з яких 551,4 одиниці складають посади науково-педагогічних працівників. Динаміка зміни кількості ставок за штатним розписом університету за останні п'ять років наведена в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1

**Середньорічна кількість посадових ставок університету
за останні п'ять років**

Назва посад	2012	2013	2014	2015	2016
Науково-педагогічний персонал	551,60	545,20	538,90	535,50	551,4
Педагогічний персонал	30,50	30,30	32,60	32,60	33,0
Навчально-допоміжний персонал	95,50	94,50	95,50	96,00	122,2
Бібліотечні працівники	57,00	57,00	57,00	54,00	46,0
Спеціалісти (фахівці)	128,55	125,20	123,20	123,10	107,4
Робітників	290,45	294,00	291,00	277,00	273
Загальна кількість ставок за штатним розписом	1153,60	1146,20	1138,20	1118,20	1133,0

Таким чином, при збереженні в останні п'ять років в університеті тенденції до скорочення штатної чисельності адміністративно-господарського та обслуговуючого персоналу, що викликано, насамперед, необхідністю економії коштів, а з іншого боку, у зв'язку з позитивною динамікою зміни контингенту студентів на 14,8 посад (+1,3%) збільшився

штатний розпис науково-педагогічних працівників без залучення додаткових коштів державного бюджету для оплати їх праці.

Для забезпечення освітнього процесу 2016-2017 навчального року штатним розписом передбачено 551,4 посади науково-педагогічних працівників, що складає 48,7 відсотки загальної штатної чисельності працівників університету. В структурі штатного розпису науково-педагогічних працівників передбачено:

Професорів	– 80,93 ставки або 14,7 %;
Доцентів	– 273,27 ставки або 49,6 %;
Старших викладачів	– 108,61 ставки або 19,7 %;
Викладачів	– 88,59 ставки або 16,0 %.

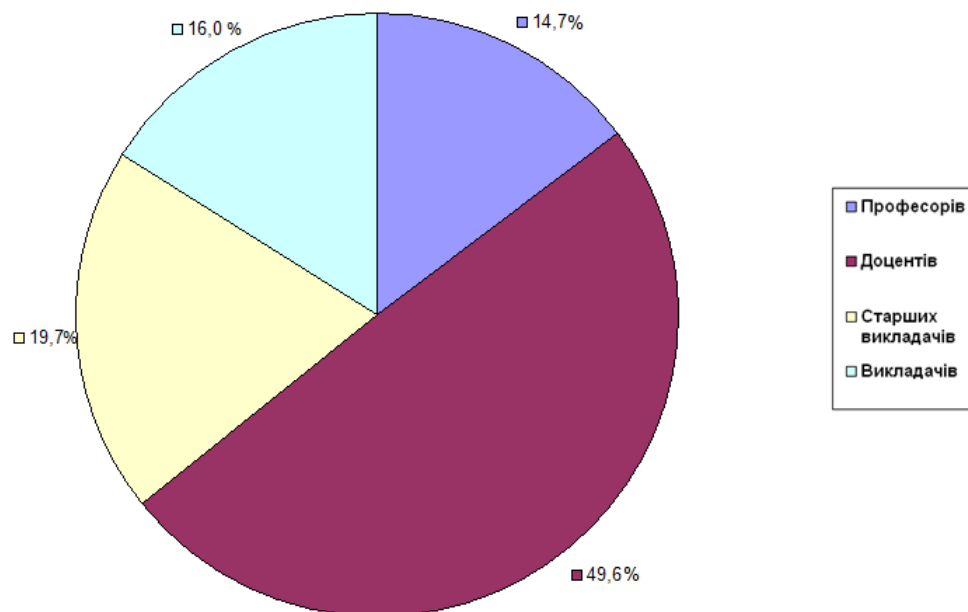

Рис. 5.1. Співвідношення посад науково-педагогічних працівників у 2015-2016 навчальних роках

Виходячи з потреб університету в підготовці фахівців за різними спеціальностями, з метою підвищення якості їх підготовки та інтеграції освітнього процесу з виробництвом, підбір кадрів та їх розстановка проводиться з умовою найкращого використання їхнього наукового і

педагогічного потенціалу, наявного практичного досвіду в різних галузях господарства тощо. Надзвичайно важливим питанням сучасної кадрової політики університету є ефективність і прозорість організації та проведення конкурсного заміщення посад науково-педагогічних працівників й укладення з ними трудових відносин на умовах, визначених Законом України «Про вищу освіту», підзаконними нормативними актами, у тому числі Міністерства освіти і науки України та локальними актами університету, з дотриманням вимог законодавства України про працю.

Колективним договором між адміністрацією і трудовим колективом університету на 2015-2017 роки, зокрема визначено, що приймання на роботу науково-педагогічних працівників здійснюється на основі конкурсного відбору, а з обраними у такому порядку науково-педагогічними працівниками укладається строковий трудовий договір або контракт строком до 5 років. Конкурсний відбір здійснюється на чинного законодавства України, а також Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів), затвердженого вченою радою університету 10 листопада 2015 року та введеного в дію наказом ректора від 16 листопада 2015 року № 258 (далі – Порядок). В університеті діє конкурсна комісія, основним завданням якої є додаткове вивчення документів претендентів на заміщення вакантних посад директора інституту, декана факультету, завідувача кафедри, інших посад науково-педагогічних працівників на відповідність освіти, наукового ступеня, вченого звання профілю діяльності навчально-наукового інституту, факультету, кафедри тощо. Висновки комісії приєднується до конкурсних матеріалів і є додатковим джерелом для прийняття вченою радою остаточного рішення щодо обрання на посаду конкретного претендента. До складу конкурсної комісії увійшли досвідчені доктори наук, професори з кожного навчально-наукового підрозділу, а для обрання викладачів і старших викладачів відповідні конкурсні комісії утворені в навчально-наукових підрозділах.

Такий багатоступеневий відбір науково-педагогічних працівників – кафедра, інститут (факультет), конкурсна комісія, – дає можливість відповідній вченій раді прийняти обґрунтоване об'єктивне рішення щодо обрання того чи іншого потенційного претендента на відповідну посаду науково-педагогічного працівника.

На грудень 2016 року всі посади науково-педагогічних працівників укомплектовані на конкурсних засадах за встановленою процедурою. На таких засадах тільки в 2016 році укладено трудові договори вперше чи продовжено трудові відносини з 313 працівниками, з яких на умовах контракту – зі 135 працівниками, а зі 178 – за строковими трудовими договорами. У цілому до освітньо-виховного процесу на 2016-2017 навчальний рік залучено 582 науково-педагогічних працівники, що складає 51,4 відсотка від загальної чисельності працівників університету. З цієї кількості 496 осіб (85,2 %) є штатними працівниками, 47 (8,1%) – зовнішні сумісники й 39 (6,7%) – внутрішні сумісники. З 47 зовнішніх сумісників – 42 мають науковий ступінь та/або вчене звання, а решта є досвідченими фахівцями у відповідній сфері виробництва і їх залучення до освітнього процесу зумовлено необхідністю інтеграції освітнього процесу у виробництво, поєднання навчання з практикою тощо. На умовах внутрішнього сумісництва до науково-педагогічної діяльності залучаються, насамперед, працівники університету, які мають відповідні наукові ступені та вчені звання, а в одиничних випадках аспіранти і докторанти університету. У 2016 році в університеті зберігається позитивна тенденція формування і зміцнення постійного штатного складу науково-педагогічних працівників, як правило, за рахунок власного потенціалу випускників магістратури, аспірантури, докторантури.

При такому підході до кадрової політики у формуванні професорсько-викладацького корпусу, залучення до викладацької роботи аспірантів і докторантів, сприяє підвищенню якісного рівня кадрового складу науково-педагогічних працівників. Нині в університеті працює 65 штатних

професорів, докторів наук, 322 доценти, кандидати наук, частка яких серед штатних науково-педагогічних працівників складає 13,1 % і 64,9 % відповідно.

Загальна характеристика професорсько-викладацького складу наводиться в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2

Характеристика професорсько-викладацького складу

№	Показники	Р о к и				
		2012	2013	2014	2015	2016
1.	Кількість штатних науково-педагогічних працівників	525	522	514	492	496
	з них:					
	докторів наук, професорів	46	50	53	65	65
	кандидатів наук, доцентів	273	279	291	316	322
2.	Кількість зовнішніх сумісників	96	79	68	42	47
	у тому числі:					
	докторів наук, професорів	29	21	28	12	12
	кандидатів наук, доцентів	38	36	25	20	25
3.	Середній вік штатних викладачів з науковими ступенями та вченими званнями	53	54	53	52	51
	у тому числі:					
	докторів наук, професорів	57	58	57	56	55
	кандидатів наук, доцентів	49	50	48	47	47
4.	Кількість науково-педагогічних працівників пенсійного віку	96	97	89	70	67
	у тому числі:					
	докторів наук, професорів	22	25	24	25	22
	кандидатів наук, доцентів	67	50	46	39	38
5.	Кількість звільнених науково-педагогічних працівників	52	41	38	66	28
	у тому числі:					
	докторів наук, професорів	5	2	1	3	4
	кандидатів наук, доцентів	17	15	17	27	13
6.	Кількість прийнятих науково-педагогічних працівників	41	30	24	29	29
	у тому числі:					
	докторів наук, професорів	3	1	1	1	1

	кандидатів наук, доцентів	10	5	8	18	14
7.	Частка кафедр, які очолюють з науковими ступенями	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	у тому числі:					
	доктори наук, професори	58,3	58,3	62,5	47,0	48,0
	кандидати наук, доценти	41,7	41,7	37,5	53,0	52,0

Наведена характеристика кількісного та якісного складу професорсько-викладацького складу, показує, що за останні п'ять років їх загальна кількість, порівняно з 2012 роком, зменшилася на 7,7 відсотка. Водночас, кількість докторів наук, професорів збільшилася на 41,3 відсотка, а кандидатів наук, доцентів – на 18,0 відсотків. Така позитивна динаміка стала не тільки наслідком послідовної кадрової політики, спрямованої на підготовку власних наукових кадрів, зміну поколінь науковців, прийом на роботу молодих викладачів, які мають перспективу наукового зростання, але й сприяла підтриманню відповідності якісного складу практично кожної кафедри нормативним вимогам. Нині 24 кафедри університету очолюють доктори наук, професори, а решту 26 кафедр – кандидати наук, доценти, наукові ступені, вчені звання яких відповідають профілю кафедри.

Динаміка кількісних та якісних змін за останні п'ять років відображена на рис. 5.2; 5.3; 5.4.

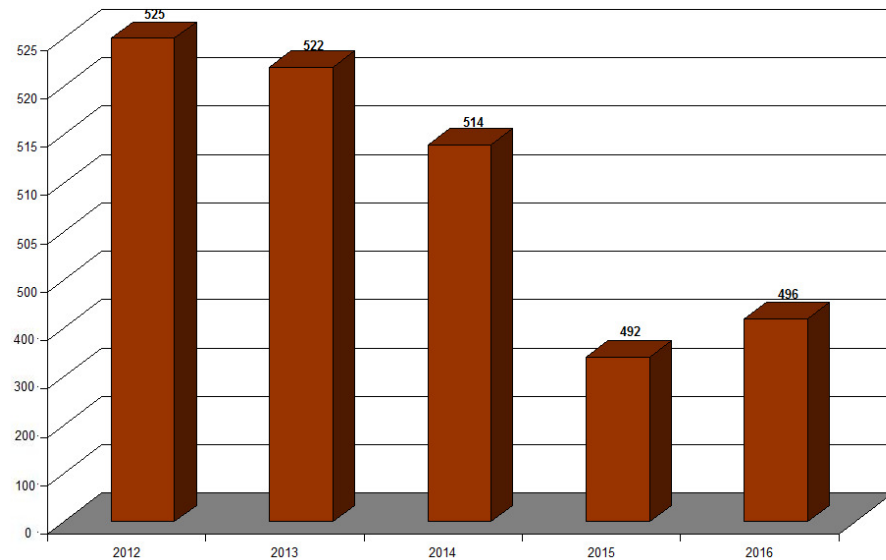

Рис. 5.2. Динаміка змін кількості штатних науково-педагогічних працівників

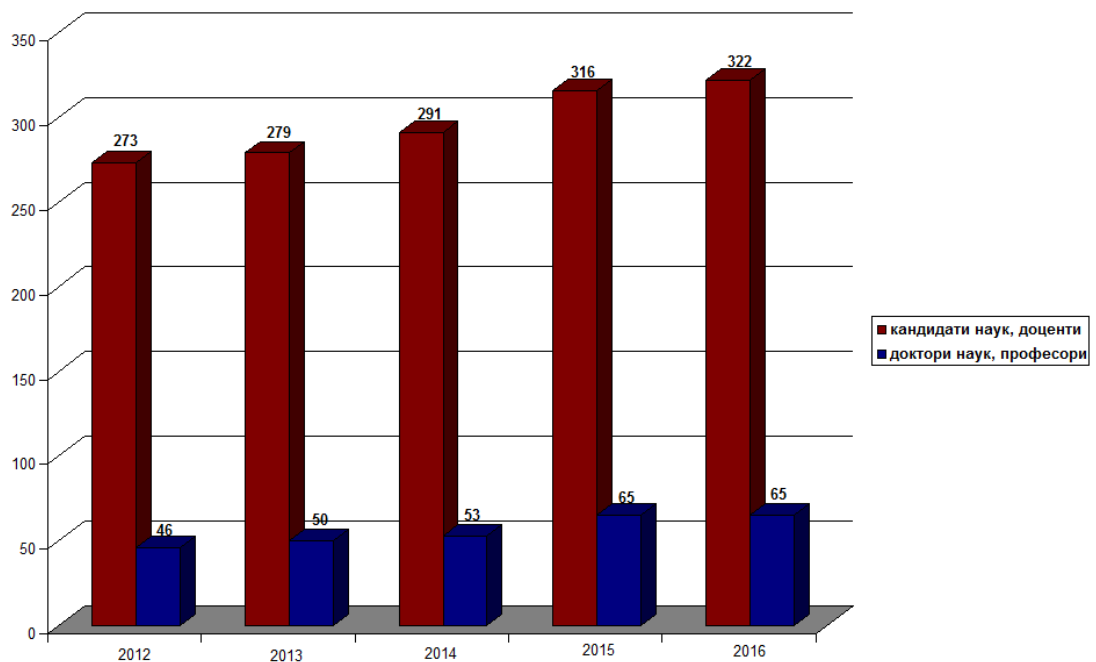

Рис. 5.3. Динаміка змін кількості науково-педагогічних працівників які мають наукові ступені та вчені звання (кандидат наук, доцент; доктор наук, професор)

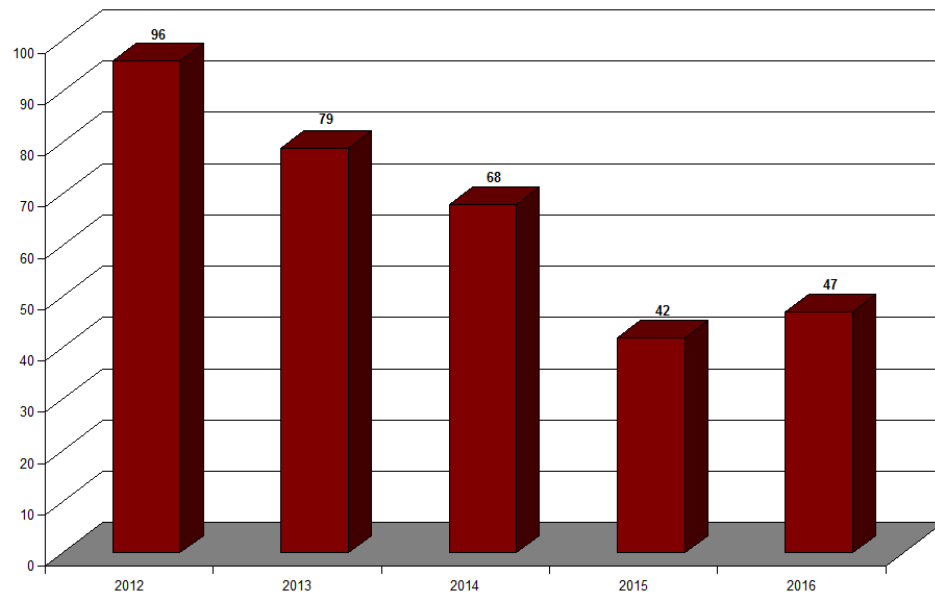

Рис. 5.4. Динаміка змін кількості науково-педагогічних працівників, які працюють на умовах зовнішнього сумісництва.

Ряд науково-педагогічних працівників за значні досягнення у вихованні підростаючого покоління, підготовку студентської молоді, вагомі здобутки у науковій діяльності відзначені різними нагородами місцевого та загальнодержавного рівня, зокрема, грамотами Міністерства освіти і науки України, Черкаської обласної державної адміністрації та Черкаської обласної ради, Департаменту освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації тощо. Нині в університеті працюють один академік НАПН України, два член-кореспондента НАПН України, дев'ять Заслужених працівників освіти України, чотири Заслужені діячі науки і техніки України, один Народний художник України, п'ять Заслужених художників, діячів мистецтв України, три Заслужених працівники культури України, 17 Заслужених тренерів, майстрів спорту різного рівня.

5.2. Розподіл навчального навантаження та нормування робочого часу викладачів

Проведений аналіз кадрового потенціалу науково-педагогічних працівників дає підстави стверджувати про відповідність кадрового

забезпечення освітнього процесу нормативним вимогам. Планування навчальної роботи науково-педагогічних працівників здійснюється кафедрами університету відповідно до чинного наказу Міністерства освіти і науки України № 450 від 7.08.2002 року «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової і організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» та наказу ректора університету № 389-к від 31.08.2016 року «Про затвердження штатних посад науково-педагогічних працівників і затвердження обсягів навчального навантаження на 2016-2017 навчальний рік», в частині, що не суперечить Закону України «Про вищу освіту».

Загальний обсяг навчального навантаження на 2016-2017 навчальний рік складає 333555,48 години. Середнє навчальне навантаження становить 668 години на одного викладача. При цьому середнє навчальне навантаження професора становить 581 годину, а доцента – 665 годин. Обсяг навчального навантаження викладача в межах його робочого часу встановлюється з урахуванням виконання ним інших обов'язків (методичних, наукових, організаційних). Кількість ставок науково-педагогічних працівників для кафедр встановлюється ректоратом за наявності розрахунку обсягу навчальної роботи кафедри.

Таблиця 5.3

Мінімальний і максимальний обсяг навчального навантаження науково-педагогічних працівників на 2016/2017 навчальний рік

№ з/п	Посади, вчений ступінь та вчене звання	Мінімальне навантаження	Максимальне навантаження
	Викладач-стажист, асистент, викладач (без наукового ступеня)	700	750
	Асистент, викладач (кандидат наук)	675	725
	Доцент, ст. викладач (без наукового ступеня)	650	700
	Старший викладач (кандидат	625	675

	наук)		
	Доцент (кандидат наук)	600	650
	Професор (кандидат наук)	575	625
	Професор (доктор наук)	550	600

Аналіз кадрового складу науково-педагогічних кадрів в розрізі кафедр підтверджує відповідність їх забезпечення ліцензійним вимогам. Нині в університеті функціонує 50 кафедр, з яких три кафедри, - іноземних мов, фізичної виховання і кафедра військової підготовки, – мають статус загально-університетських кафедр. Кафедра військової підготовки створена тільки на початку 2015-2016 навчального року, склад якої сформований відповідними фахівцями за погодженням з Міністерством оборони України, в поточному навчальному році почалася підготовка офіцерів

Практично у складі кожної кафедри є доктори наук, професори відповідного профілю. Кафедру образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва очолює Заслужений художник України кандидат наук, доцент, а до її складу входить ще два Заслужених художники України і Народний художник України, що відповідає ліцензійним вимогам і дає всі правові підстави здійснення освітньої діяльності за даним напрямом.

5.3. Антикорупційні заходи

В університеті здійснено комплекс організаційно-правових заходів з питань дотримання антикорупційного законодавства, визначених Планом заходів щодо запобігання і протидії корупції на 2016 рік, затвердженим наказом ректора 04.03.2016 № 47. Для проведення цієї роботи призначено уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції, який у своїй роботі керується Законом України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII, Типовим положенням «Про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04.09.2013 № 706, іншими нормативно-

правовими актами. Локальним нормативним актом для повсякденної роботи уповноваженого в університеті є Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького, затверджене наказом ректора університету 30.12.2013 № 244. Ним визначено основні завдання Уповноваженої особи, серед яких, зокрема, методична та консультаційна допомога з питань дотримання антикорупційного законодавства, організаційна та роз'яснювальна робота щодо порядку заповнення та подання декларацій про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру.

Зокрема, визначено коло посадових осіб університету суб'єктів декларування майна, доходів, витрат та зобов'язань фінансового характеру за 2015 рік. Питання своєчасності подання та правильності заповнення декларацій про майно, доходи, витрат та зобов'язань фінансового характеру, зміни в антикорупційному законодавстві, тричі, 09.03.2016, 21.03.2016, 28.03.2016, розглядалися на розширених засіданнях ректорату. У визначені терміни копії декларацій керівного складу університету та структурних підрозділів передані для перевірки до Державної податкової інспекції у м. Черкаси ГУ ДВС у Черкаській області. Перші примірники декларацій зберігаються у відділі кадрів.

Вживалися відповідні заходи щодо недопущення фактів виникнення конфлікту інтересів, зокрема, щодо безпосереднього підпорядкування керівникам працівників, які перебувають у родинних відносинах. Колективним договором між адміністрацією і трудовим колективом університету, з огляду на положення антикорупційного законодавства і законодавства України про працю закладено правову можливість адміністрації, за погодженням з профспілковим комітетом, обмежити роботу родичів у випадках їх безпосереднього підпорядкування.

На виконання вимог частини 13 статті 55 Закону України «Про вищу освіту» щодо заборони одночасного зайняття особою двох або більше посад,

що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій, жоден керівник структурного підрозділу не працює за сумісництвом чи суміщенням на інших адміністративних посадах. На виконання Законів України «Про засади запобігання корупції», «Про засади державної антикорупційної політики в Україні на 2015-2017 роки», відповідних рішень ректорату з цього питання у наказі ректора від 11.04.2016 № 66 «Про запобігання і протидію корупції» звернуто увагу працівників на антикорупційних заходах в університеті, неприпустимість будь-яких неправомірних діянь при наданні освітніх послуг, забезпеченні прозорості і відкритості у вступній компанії та на екзаменаційних сесіях, прозорості закупівель товарів і послуг тощо. Розроблена «Пам'ятка щодо запобігання та протидії корупції в університеті», яка вручена керівникам структурних підрозділів і розміщена на інформаційних стендах. На сайті університету у розділі «Інформація» створено спеціальну сторінку «Антикорупційна діяльність», на якій розміщено інформацію про основні напрями антикорупційної діяльності, нормативно-правові акти, які регулюють дану сферу відносин, а також адреса електронної скриньки і номер телефону довіри уповноваженої особи з питань запобігання і виявлення корупції в університеті.

У цілому роботу з питань запобігання та виявлення корупції спрямовано на попереджувальні заходи, шляхом проведення роз'яснювальної роботи в трудовому колективі та студентському середовищі. Питання дотримання антикорупційного законодавства включені до плану роботи університету й перебувають на постійному контролі ректора університету.

6. У СФЕРІ ФІНАНСОВОГО, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

6.1. Виконання кошторису доходів і видатків

Фінансування університету проводиться відповідно до законодавчо-нормативних документів, що регламентують діяльність навчальних закладів відповідного рівня акредитації та бюджетних установ.

Основні джерела фінансування діяльності університету:

- кошти державного бюджету;
- доходи від надання платних освітніх послуг;
- доходи від господарської діяльності;
- виконання науково-дослідних робіт;
- надходження благодійних внесків, грантів і дарунків.

Загальна сума фінансування університету за загальним і спеціальним фондами державного бюджету за III квартали 2016 року склала 88 780,8 тис. грн. Фінансування із загального фонду державного бюджету кошторисом доходів і видатків за III квартали 2016 року затверджено в сумі 61 463,7 тис. грн., в т.ч. за кодами економічної класифікації видатків:

- видатки споживання: з них по КЕКВ 2110 – оплата праці працівників бюджетних установ – 30 172,7 тис. грн.;
- КЕКВ 2120 – нарахування на заробітну плату – 6 630,3 тис. грн.;
- КЕКВ 2230 – продукти харчування дітям-сиротам – 617,4 тис. грн.;
- КЕКВ 2210 – предмети, обладнання та інвентар в т.ч. дітям-сиротам – 21,7 тис. грн.;
- КЕКВ 2240 – оплата послуг (крім комунальних) – 56,7 тис. грн.;
- КЕКВ 2250 – видатки на відрядження – 15,5 тис. грн. ;
- КЕКВ 2270 – оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 2 713,0 тис. грн., в т.ч. КЕКВ 2271 – оплата теплопостачання – 2224,6 тис.грн, КЕКВ 2272 – оплата водопостачання і водовідведення – 34,2 тис. грн., КЕКВ 2273 – оплата електроенергії – 454,2 тис. грн.,
- КЕКВ 2700 – субсидії і поточні трансферти –21 202,3 тис. грн., в т.ч. КЕКВ 2720 – стипендії – 21 048,7 тис. грн.,

– КЕКВ 2730 – інші виплати населенню – 153,6 тис. грн.;

Частка видатків споживання у загальній сумі фінансування складає 100%. За III квартали 2016 року фінансування видатків розвитку в кошторисі загального фонду не передбачено.

Рис. 6.1. Структура використання коштів загального фонду за III квартали 2016 року.

Із загальної суми фінансування по загальному фонду у 2016 році оплата праці з нарахуваннями складає 59,88%; придбання предметів, матеріалів, видатки на відрядження та утримання бюджетних установ – 0,21%; оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 4,41%; продукти харчування – 1,00 %; субсидії і поточні трансфери (стипендія) – 34,50 %.

Відповідно до затвердженого кошторису за III квартали 2016 та помісячного плану використання бюджетних коштів по загальному фонду станом на 30.09.2016 року профінансовано всі статті видатків.

Кредиторської заборгованості станом на 30.09.2016 року за видатками загального фонду немає.

Надходження до спеціального фонду державного бюджету склали 27 317,1 тис. грн., в тому числі від надання платних послуг – 25 988,7 тис. грн. та надходження благодійних внесків, грантів, дарунків – 1328,4 тис. грн.

Таблиця 6.1

Структура надходжень до спеціального фонду університету за III квартал 2016 року

Джерело надходжень	Сума,	Частка у загальній сумі, %
	тис. грн.	
Плата за навчання студентів	16084,10	58,88
Додаткові освітні послуги (аспіранти, слухачі курсів, кандидатські іспити тощо)	23,10	0,08
Друга вища освіта, курси підвищення кваліфікації	966,60	3,54
Послуги гуртожитків, квартплата	7118,70	26,06
Послуги їдалень	806,00	2,95
Інші надходження від господарської діяльності	219,50	0,80
Оренда приміщень	143,10	0,52
Бізнес-інноваційний центр – видавнича діяльність	627,60	2,30
Благодійні внески, гранти, дарунки	1328,40	4,86
Разом:	27 317,10	100,00

Таблиця 6.2

Структура надходжень до спеціального фонду університету за іншими джерелами надходжень за III квартал 2016 року

Джерела надходжень, фінансування	Сума грошових надходжень, грн	Сума майнових надходжень, грн	Всього, грн:
1. Надходження благодійних внесків в розрізі інститутів за III квартали 2016р.:			
ННІ історії і філософії	30 208,00	13 918,00	44 126,00
ННІ економіки і права	84 904,00	23 365,44	108 269,44
ННІ іноземних мов	105 058,00	14 939,15	119 997,15
ННІ української філології та соціальних комунікацій	60 221,00	18 763,96	78 984,96

ННІ фізичної культури, спорту та здоров'я	32 514,00	11 260,00	43 774,00
ННІ природничих наук	37 903,00	20 342,07	58 245,07
ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва	198 715,00	15 549,18	214 264,18
ННІ фізики, математики та комп'ютерно-інформаційних систем	66 922,00	0,00	66 922,00
Психологічний факультет	27 488,00	7 108,00	34 596,00
Факультет обчислювальної техніки, інтелектуальних та управляючих систем	24 339,00	31 753,00	56 092,00
Бібліотека	0,00	67 491,43	67 491,43
Гуртожиток №1	10 176,00	0,00	10 176,00
Гуртожиток №2	53 746,00	0,00	53 746,00
Гуртожиток №3	7 200,00	0,00	7 200,00
Гуртожиток №4	3 600,00	0,00	3 600,00
Гуртожиток №5	24 272,00	0,00	24 272,00
Навчально-спортивний комплекс «Сокирне»	37 407,00	0,00	37 407,00
Бізнес-інноваційний центр	2 310,00	0,00	2 310,00
Навчальна лабораторія фізичної і медичної реабілітації	3 879,00	0,00	3 879,00
Інші	121 632,00	103 819,93	225 451,93
Разом по благодійним надходженням:	932 494,00	328 310,16	1260 804,16
2. Надходження коштів для виконання цільових заходів:			
(стипендія КМУ)			31 396,00
3. Наукові гранти			36 200,00
Всього:			1328 00,16

За III квартали 2016 року видатки споживання за рахунок спеціального фонду становлять 22 814,6 тис. грн. в т.ч.:

- на оплату праці – 13 450,9 тис. грн.;
- нарахування на заробітну плату – 2 655,9 тис. грн. ;
- на придбання предметів, матеріалів, обладнання, інвентарю 1 824,9 тис. грн.;
- на навчання працівників -3,0 тис.грн;

- на придбання медикаментів – 7,7 тис. грн.;
- на оплату продуктів харчування – 595,3 тис. грн.;
- на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 2933,5 тис. грн., в т.ч. на оплату тепlopостачання – 1722,2 тис. грн.;
- оплату водопостачання – 394,3 тис. грн. ;
- оплата електроенергії – 708,8 тис. грн.;
- оплата природного газу – 108,2 тис. грн.;
- відрядження – 130,5 тис грн.;
- на оплату інших послуг, крім комунальних – 651,2 тис. грн.;
- поточні трансферти населенню – 31,4 тис. грн.;
- інші поточні видатки (податки, збори) – 198 тис. грн.;
- капітальні видатки склали 332,3 тис. грн.

Загальна сума видатків на заробітну плату з нарахуванням за загальним та спеціальним фондами складає 52909,8 тис. грн., в тому числі 625,3 тис. грн. оплата праці наукових співробітників при виконанні наукових грантів.

Із загальної суми видатків на оплату праці 5426,7 тис. грн. – за відпускні; 3935,6 тис. грн. – надбавки та доплати за науковий ступінь та звання; 1633,2 тис. грн. – допомога на оздоровлення; премія НПП – 428,5 тис. грн.; премія до 8 березня - 341,5 тис. грн.; 555,8 тис. грн. – премія іншим працівникам на оздоровлення.

За III квартали 2016 року на виконання статті 57 Закону України «Про освіту» допомога на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу надавалася всім педагогічним і науково-педагогічним працівникам університету.

Стипендіальний фонд та фінансування інших соціальних виплат студентам за III квартали 2016 року склав 21 202,3 тис. грн.

Таблиця 6.3

Видатки на стипендіальне забезпечення та фінансування інших соціальних виплат із загального фонду за III квартал 2016 року

Найменування видатків	Кількість осіб	Розмір стипендії (грн.)	Фонд за III квартала 2016 року (тис. грн.).
Іменні стипендії, в т.ч.:			
Стипендія Верховної Ради	2	1200,00	14,40
Стипендія Президента	2	1200,00	2,70
Стипендія студентам:			
бал успішності 4-4,99	1738	941,16	14721,67
бал успішності 5,00	444	969,84	3875,50
Стипендія студентам-сиротам	48	1989,00	95,47
Стипендія студентам-інвалідам	87	944,03	82,13
Стипендія аспірантів	82	2552,45	1883,71
Стипендія докторантів	8	3943,19	283,91
Матеріальна допомога студентам, що перебувають в академічній відпустці	9	402,22	32,58
Матеріальна допомога студентам	7	849,00	5,94
Матеріальне заохочення	56	9,00	50,68
Всього стипендіальний фонд, КЕКВ 2720	-	-	21048,70
Виплати сиротам разом, в т.ч.:			792,68
на харчування	-	-	617,41
на придбання одягу	-	-	21,67
на придбання літератури	-	-	118,80
допомога при працевлаштуванні			34,80
Разом видатків:			21841,38

За III квартали 2016 року розмір мінімальної академічної (ординарної) стипендії студентам університету – 825 грн.

6.2. Господарська діяльність, експлуатація інфраструктури університету

У звітному періоді зусилля спрямовувалися на збереження та зміцнення навчальної матеріально-технічної бази, забезпечення умов для проведення навчально-виховного процесу, поліпшення соціально-побутових умов проживання студентів у гуртожитках.

Забезпечено стійке функціонування основних об'єктів та об'єктів інфраструктури університету: 5 навчальних корпусів; 5 студентських гуртожитків – на 1740 ліжко-місць для студентів (аспірантів); навчальний готельно-ресторанний комплекс; ботанічний сад навчально-наукового інституту природничих наук; навчально-спортивний комплекс «Сокирне» на 120 місць; навчально-наукова лабораторія кафедри видавничої справи, редагування і теорії інформації; психологічна служба університету; юридична клініка; здоров'я пункт; стоматологічний кабінет.

З 01 липня взято на баланс університету адміністративну споруду, земельну ділянку Державного підприємства «Черкаський державний центр науки, інновацій та інформації» нині – Бізнес-інноваційний центр Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького.

У звітному періоді виконано значний обсяг робіт з удосконалення матеріально-технічної бази університету. Проведено капітальні та поточні ремонти навчальних приміщень, лабораторій, кафедр, службових приміщень, гуртожитків. Виконано роботи, спрямовані на утримання будівель, споруд, території університету відповідно до норм та вимог пожежної, санітарної, екологічної безпеки, здійснено профілактичні заходи щодо забезпечення функціонування інженерних мереж систем теплопостачання, електропостачання, водопостачання та водовідведення.

На виконання обласної програми «Про обласну цільову програму з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та впровадження заходів з енергозбереження у Черкаському національному університеті імені Богдана

Хмельницького на 2015 – 2019 роки» рішенням Черкаської обласної ради від 12.10.2016 за № 9-13/VII виділено субвенцію з місцевого бюджету на розвиток військової кафедри загальною сумою 2млн.500 тис.грн.

Для проведення великомасштабних загально-університетських заходів виконано капітальний ремонт території університетської площі з вимощенням тротуарної плитки загальною площею 2500 кв.м.

Власними силами університету виконано ремонт покрівель НК № 1, НК № 3, гуртожитків № 1, № 2.

Виконано в НК № 1 ремонт системи опалення із заміною приладів опалення (151 п.м.).

Відремонтовано туалетні кімнати із заміною сантехнічного обладнання в НК № 1, НК № 3, гуртожитках № 2, № 5.

Розпочато поточний ремонт двох житлових блоків для проживання іноземних студентів у лівому крилі гуртожитку № 2.

Замінено внутрішню мережу водовідведення (27 п.м) в гуртожитку № 5.

Відремонтовано стіну сцени актової зали НК № 3 загальною площею 40 кв.м.

Проведено ремонт чотирьох поверхів сходової клітини НК № 1.

Виконано роботи по гідроізоляції фундаментних блоків із улаштуванням «глиняного замка» Центру духовності (Церква св. Кирила і Мефодія).

Замінено дерев'яні крокви та стелажі в теплиці № 2 ботанічного саду.

З метою ефективного використання енергетичних ресурсів за звітний період в гуртожитках № 2, № 5 відремонтовано 53 нагрівальних елементів електричних плит, замінено 68 світильників на світлодіодні, встановлено 320 енергозберігаючих ламп. Проведено в НК № 1 часткову заміну електричних мереж (350 п.м).

Електротехнічною лабораторією університету проведено планові виміри опору ізоляції, опору заземлення електричних мереж й устаткування в навчальних корпусах, гуртожитках та інших об'єктах університету.

Впроваджено щоденний облік використання енергоресурсів у всіх структурних підрозділах університету.

Виконано перевірку лічильників теплової енергії в НК №1, гуртожитках №1, №5, ботанічному саду.

Відремонтовано та повірено лічильники холодної води в НК № 3, Бізнес-інноваційному центрі університету.

Упровадження низки заходів щодо енергозбереження дало змогу зекономити у звітному періоді електроенергії на 70,0 тис. кВт/год, що складає 12% від загального споживання в 2016 році.

У всіх гуртожитках виконано роботи по герметизації вводів у будівлю, проведено технічне обслуговування та перевірено придатність засобів пожежогасіння в університеті, перевірено та прочищено вентиляційні канали в гуртожитках № 1, № 3, № 4.

Закуплено навчально-матеріальних ресурсів на суму 2 млн.200 тис. грн., в т.ч.:

- електротоварів на суму 75,0 тис. грн.;
- комп'ютерної техніки та комплектуючих на суму 400,01 тис. грн.;
- періодичного видання на суму 120,0 тис. грн.;
- меблі для навчальних корпусів на суму 90,0 тис. грн.;
- постільної білизни на суму 100,0 тис. грн.
- господарчих товарів на суму 180,0 тис. грн.
- матеріалів, паперу для друку на суму 250,0 тис. грн.
- сантехнічних виробів на суму 120,0 тис. грн.
- будівельних матеріалів на суму 260,0 тис. грн.

У звітному періоді тендерним комітетом університету проведено закупівель:

- чотири закупівлі на загальну суму 8млн.753тис.228 грн. за переговорною процедурою;

- дві закупівлі на загальну суму 338тис.275 грн. за процедурою запит цінкових пропозицій;

- чотири допорогових закупівлі на загальну суму 76 тис. 900 грн.

У вересні – жовтні 2016 року згідно плану проведення медичних оглядів здоров'ям обстежено 3994 студентів денної форми навчання, із них переведено в групи ЛФК, спеціальні, лікувальні групи – 797 студентів.

У звітному періоді ботанічним садом вирощено та реалізовано продукції працівникам університету на суму 5,2 тис. грн.; забезпечено ранньою розсадою рослин усі навчальні корпуси, гуртожитки; екологічно чистою продукцією забезпечено літній дитячий оздоровчий табір.

Виконано роботи з ландшафтного дизайну Університетської площі, благоустрою та озелененню території студентського містечка.

Питання, що потребують вирішення, а саме:

- продовжити фінансування на капітальний ремонт лівого крила навчального корпусу № 4;

- придбати та змонтувати насосну станцію холодного водопостачання в гуртожитку № 5;

- придбати та змонтувати циркуляційні насоси системи опалення в НК № 1, гуртожитках № 1, № 2, № 5;

- виконати реконструкцію центрального входу в НК № 3;

- провести гідравлічне очищення систем зовнішнього водовідведення навчального корпусу № 1;

- продовжити ремонт покрівель НК № 1, гуртожитків № 1, № 4, № 5;

- провести капітальний ремонт покрівлі Бізнес-інноваційного центру;

- продовжити роботу із заміни меблів, м'якого інвентарю в п'яти гуртожитках університету;

- продовжити заміну віконних блоків в НК № 1, НК № 3, гуртожитках № 1, № 2, № 5;

- продовжити заміну нагрівальних елементів електричних плит в гуртожитках № 2, № 5;
- провести ремонтні роботи по вимощенню відмостки навколо будівлі гуртожитку № 5;
- встановити індивідуальний тепловий пункт у НК № 1, НК № 3, гуртожитках № 1, № 2, № 3, № 5.

23.12.2016

Ректор

О.В. Черевко

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
1. У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	4
1.1. Формування контингенту студентів.....	5
1.2. Прийом на навчання і виконання державного замовлення.....	10
1.3. Моніторинг якості вищої освіти.....	19
1.4. Акредитація та ліцензування.....	23
2. У СФЕРІ НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	25
2.1. Науково-дослідницька діяльність.....	25
2.2. Міжнародна діяльність.....	35
3. У СФЕРІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ.....	40
4. У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА ІМІДЖЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	48
5. У СФЕРІ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	50
5.1. Штатний розпис. Кадровий потенціал університету.....	50
5.2. Розподіл навчального навантаження та нормування робочого часу викладачів.....	58
5.3. Антикорупційні заходи.....	60
6. У СФЕРІ ФІНАНСОВОГО, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	63
6.1. Виконання кошторису доходів і видатків.....	63
6.2. Господарська діяльність, експлуатація інфраструктури університету....	69